

308448

వ త్రి దినము వ్ర కటింప బడును

VOL. 2

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 7 వ తేది శుక్రవారము

No. 32

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస బహుళ నవమి.

సంచిక 3౨

THE DAWN OF HOPE.

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD.)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT

Madras & Bombay.

తామర తైలము

మా తామరతైలము ఒక్కడబ్బాను అరు అనాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అనాలు తిరిగి పీసికొన వచ్చును.

తీట, గురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధ పడినవారు దీనివలన తత్తణుమే సుఖమును పొందిరి. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-4-౦ అమృతాంజనండ్లలో 6 తంబుచెట్టిపిడి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవ సంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే న్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతేజి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింసజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ఫిరార్బాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ప్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురిణములందఱు ముగ నుండగలరు. పెద్దయోగ్యతయందు 300 పుటలకు వినిచియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కిరీతేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేకారి రంగులపటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర వివక్షిత పిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు చేరగ వలయుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడి అగోత్రనా నిర్వహించుచు (చందాదారులకు కానింపదు) జరగావలెను బుచ్చుకొనుట యుచితము. అలస్యమైన యాశాభంగము కలకలమును దురవస్థితక చందాదారులకు తీసివెట్టి ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుచెట్టిపిడి, మదరాసు.

గొప్ప అశుభముగల వైద్యులచే కనిపెట్టబడినది. ఇది చిరకాలము దేహములో యుండిన, గంధి, గండమల రోగములు, కరిమేహము, మేహపట్టు, మేహకాక, అజీర్ణము, తుమము, మేహరణములు, గర్భగణములు, ఆరంభకళలో నుండు ఏరుకాటు, కుష్మము మొదలైన వ్యాధులను సమీకముగ వదుర్చును. ఈమందు పుచ్చుకొనువారికి బలవృద్ధిగాను వేరే "బూన్" పుట్టును. ఇదియే "బూన్" పనిగూడ జేయును. ఈమందును 40 రోజులు సేవించిన తామరతైలముతో పనిజేయును. 20 మాత్రల బుడ్డి 1-6-0 ప్యాంకింగు వి.పి. 40 " 2-8-0 ఆరవి రణులకు వైద్యులకు 0-8-0 ప్రత్యేకము.

బెన్సరి ఎంపొరియం, 68. తిరువత్తూరు హైవే, మదరాసు.

"Antiseptic Throat Pastilles"

A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Huskiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for

శ్రీయుత గంధిగారు

నూయవరము

ఈనెల 1 వ తేది సాయంకాలము శ్రీగంధిదంపతులు మాయవరమునకు వెళ్లిరి. ప్రజలకు స్వాగతముతో నాదంపతులకు స్వాగత మొసంగిరి. మానయులగు వి. కే. రామానుజాచారిగారు స్వాగతపథ కధ్యక్షులుగానుండి అతిథిశ్రేష్ఠులను సభ్యులకు పరిచితుల నొనరించి స్వాగతోపవాసమును చదివి స్వాగతపత్రమును వారికి సమర్పించిరి.

నిమ్మజాతులు - స్వదేశోద్యమము

శ్రీయుతగంధిగారి యువవ్యాసము

స్వాగతపత్రమును స్వీకరించుచు గంధిగారిటుల నుపస్థానించిరి. మనోహరముగ లిఖింపబడిన ఈ స్వాగతపత్రమును నాశోసంగినందులకు నేను మాయవరపుర జనులకెన్నియో వందనము లాచరించుచున్నాను. నాసోదరులగు నీపంచముల వలననే నీసన్యాస పత్రమును స్వీకరింప గలుగు మహదానందము ననుభవించగలుగుట కేవలమాకస్మికము. నాపంచమసోదరులు, మాకు త్రాగుటకు తియ్యనిదించినీర్లు చొరకుట కష్టముగ నున్నది. ఆహారపదార్థములు లభించుట యసాధ్యముగ నున్నది. మేము భూమిని కొనుటకు గాని భూమిని దున్ను కొనుటకు గాని విలులేకుండ నున్నది. మేము వ్యాయస్థానములకు పోవుటకు గూడ నభ్యంతరము కలిగియున్నదని ఈ స్వాగత పత్రమున వ్రాసిరి. వ్యాయస్థానములకు పోవాలకుండుటకు భయమే కారణమని నేను తలంచెదను. వారికి వ్యాయస్థానము లనన భయము లేదు. (వ్యాయస్థానములకేగిన పంచమేతరులు బాధించెదరను భయమే వారి కాటంకము కలిగించుచున్నది.) ఇట్టి స్థితి పంచములకు ప్రాప్తించుటకెవరు కారకులు? ఇట్టి స్థితియే కలకాలము వర్ధిల్లి కలెననునదియే మన సంకల్పమా? ఇట్టి పంచమభేదము హిందూ మత ధర్మములలో నొక్కటి యగునా? నేను తెలియక ఆడుగుచున్నాను. నేనింకను హిందూ మతమున గనేమో గ్రహింపవలసి యున్నది. నేను విదేశములలోనుండి హిందూమతస్పర్శపాపమును గ్రహించగలిగినంతవరకు ఈ పంచమభేద హిందూమత ధర్మములలో నొక్కటిగాదని తలంచుచుంటిని. పంచములు-అంటరానివారు- (చెప్పరానివారు-వెడ్డకులమువారు) నని పిలువబడి ఆనాడరింపబడుచున్నవీరి నిలులుబాధపెట్టుట హిందూమత ధర్మములలో నొక్కటియని భవపడుటయే ప్రాప్తిచెనని నేను హిందూమతమునకు ప్రబలవిరోధిని బహిరంగముగ చాటుకొనుటకు గూడ సంసిద్ధుడనై యున్నాను. కాన నేనింతవరకు హిందూమత మిట్టి కఠినధర్మములకాకరమైనదని నమ్ముట కనకాశము కలుగలేదు. హిందూమతమున నిట్టి ప్రజావేష యాభిధర్మములలో నొక్కటియని నమ్మవలసినంతటిదగ్గతి నాకీజన్మమున తటస్థింపకుండుగాకయనిదై నముకుప్రాధీంచుచున్నాను. ఈపంచమ కాఖకు బాధ్యులెవరు? బ్రాహ్మణులెవరునున్న గూడ బ్రాహ్మణజన్మ మెట్లుట వలననే తమకు సర్వస్వాంత్ర్యములకును హక్కుగలదని వారే సర్వాధికారులై సంఘమున కధిష్ఠాకలై యున్నారని నేను వింటిని. నేడు బ్రాహ్మణులట్టి సర్వాధికారమును గలిగి సంఘాధిష్ఠాకలై యున్నారా? నిజముగ వారులు సంఘాధికారులై యున్నవో నీపంచములట్టి దుర్గతికి పాలుపరచిన పాపమునకు ఫలమును వారే యనుభవించెదరు. ఇట్టి ప్రతిఫలమునే వారు మూటగట్టుకొన గలరని నేనెచట స్పష్టముగ నుడువుచున్నాను. ఈ పంచములు నాయెడల చూపిన కరుణకు నేను వారికిపుడు నేను చేయ దగిన దీమాత్రపు వాక్యేరయే. బ్రాహ్మణులు తాము వెనుకనెట్టి యున్నతస్థితియందుండినో అట్టి యున్నతస్థితిని మరల బొందుటకు ప్రయత్నింప వలసిన కాల మిదివరకే వచ్చి యున్నది. భగవద్గీతలో పండితులను పంచములను సమదృష్టి నెక్కడు పరికించునో అతడే యభార్యముగ బ్రాహ్మణుడనిపించుకొనుట కర్హుడని శ్రీకృష్ణ భగవానులు పొద్దనకు పడకెంచి మాయవరములోని బ్రాహ్మణులు పంచములయెడల నట్టి సమదృష్టి నే కలిగియున్నారా? మేమిట్టి సమభావము నే కలిగియుంటిమని వారిపుడు నాతో చెప్పెదరా? మేముటుల సమభావమును కలిగియున్నను ఇతరులు మాతో కలసి రాకున్నారని వారేనెవర? వారటుల చెప్పినను చూడ హిందూ మతమును గూర్చి నేను నా యభిప్రాయమును మార్చుకొనకుండు నంతవరకును వారి మాటలను నేను విశ్వసించ జాలను. “జన్మ గౌరవము వలనను తపశ్శర్యవలనను

ఉత్తమ స్థానములు మాకు లభించుచున్న వనియే నిజముగ బ్రాహ్మణులు తలంచుచున్నవో వారింకను చాల శుక్రాను చేసి యభ్యసించ వలసినవారే యగుదురు. అట్టి యభిప్రాయమే వారి కున్నవో దేశమును ఆధోక్షికతెచ్చి ద్వంసము చేసినవారు వారే యగుదురు. మీ దేశీయ నాయకులకు మీరు ప్రతికూలుగ నున్నారనుట నిజమేనా? యని నన్నభ్యర్థు లప్పడడిగిరి. నేను నానాయకులకు ప్రతికూలుడను గానని ఇచట నుడువుచున్నాను. నాయకుల ఆత్మగౌరవమును గూర్చియు మాతృదేశముయొక్క ఆత్మగౌరవమును గూర్చియు నేనిదివరకు కలిగి యున్న యభిప్రాయములకు నేనిపుడు నాయకుల చర్యలనుగూర్చి విచుచున్న విషయములు కేవలము భిన్నముగానుండుటవలన నేను నానాయకులకు ప్రతికూలుడను. గానన్నట్లగవడుచున్నది. నాయకత్వమును వహించినకారణమున వారు పూనిన పవిత్రత్రయమున కనుగుణ్యముగ వారు నేడాచరించుటలేదేమో యని నేననుకొనుచున్నాను. కాని నేనావిషయమున నింకను కృతసిక్పయ్యుడనుకాలేదు. నేను నానాయకులను నేనించి జ్ఞానోదేశమును బడయునలెనని ప్రయత్నించుచున్నాను. కాని నేనట్టి జ్ఞానోదేశమును వారివలన బడయజాలక పోతిని. నేను వారిసేవ చేసి అట్టి జ్ఞానోదేశమును వారివలన బడయుటకు తగిన పాత్రత నాకింకను లేకపోయి యుండవచ్చును. కాన నాప్రస్తుతిస్థితి నా ఆశ్చర్యములను మరయొకసారి నాలోచింప చింతించుకొందును. అటుల చింతించుకొనిననుగూడ నేను వారికి వ్యతిరేకుడనుగానే యుంటిని చెప్పవలసిన స్థితియందేయుంటిని. వారేపనిచేసినను ఏసంగతి చెప్పిననుగూడ నేమోగాని నాకు సంతృప్తికరముగ నుండుట లేదు. వారు చెప్పవిషయములలో చాలభాగము నామనసున కంగీకారముగలేవు. ఇచటచూడు. నాకు స్వాగత మొసంగుచు స్వాగతోత్తరము నాంగభావము వ్రాసిరి. దేశీయ మహాజనసభయందు చర్చింప బడదగినవను విషయములలో స్వదేశోద్యమవిషయముగూడ నొండునాకు కనుపట్టినది. మేమందరమును స్వదేశీయమును పూనినవారమే యని మీరుచెప్పుచు స్వదేశీయుడనగు నాకు స్వాగత మొసంగుచు నావాక్యము లాంగభాషలో లిఖించినవో అట్టి స్వదేశీయమును నాకెంతమాత్ర మనవరములేదు (నేను స్వదేశీ నియమమును పూనినవో నందుల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించునని మీరలెక్కరికేముగ ప్రవర్తించను) మీరటుల చేయుట మీ నియమమున కనుగుణ్యమని నాకు తోచలేదు. నేను అంగ భాషకు వ్యతిరేకముగ చెప్పవలసిన దేమియును లేదుగాని మీరు దేశభాషలను దహించి ఆ కావ్యమునందే అంగ భాష బీజమును నాటి పెంచవలెనని తలచినవో మీరు స్వదేశీ నియమమునందు యథార్థాభిమానము కలవారని నేను తలంపజాలను. నాకు ద్రవిడ భాషరాదని మీరు తోచినవో నా భాషజ్ఞాన విహీనతకు మీరు నన్ను క్షమించవలెను. మన్నించ వలెను. నాకాభాష బోధించవలెను. నన్నాభాషను నేర్చుకొమ్మని హెచ్చరించవలెను. మీరే స్వాగతవాక్యముల నాద్రవిడభాషయందు లిఖించినాకు భాషాంతరీకరించి తెలిపినవో మీరు స్వదేశీ నియమమును కొంత వర్ధకై పాటించి తిరని నేను సంకలించును. అప్పుడే మీరు నాకు స్వదేశీ త్రవ విధానమును బోధించుచున్నారనిభావించును. మేమిచటికి వచ్చుచుండగ “మా మరములో చేతిగ్గము లేవైననునా? ఆ మగ్గములలో పనిచేయు వాండ్రెవరైన నున్నారా? అని నేనడిగితిని. ఇచట 50మంది చేతిమగ్గముల పనివాండ్రుకలరని నాకుచెప్పిరి? వారేమి చేయుచున్నారంటిని. వారు శ్రీలు కట్టుకొనుచీరలను మాత్రమే నేనెదరనిది. ఇంతేనా స్వదేశోద్యమ సంరక్షణము చేయవలసినవారు శ్రీలమాత్రమేనా? ఈచేతిమగ్గములమీద చేతిపనులు చేయువాండ్రెవరే ఈ మాయవరములోని పురుషులుగూడ తాము కట్టుకొనుబట్టలను గూడ నేయించుకొను చున్నట్లగవడదు (ఒకరు అయ్యా ఇచట 1000చేతిమగ్గములున్నవి) ఎవరో ఇచట 1000చేతిమగ్గములున్నవని చెప్పుచున్నాను. ఇన్ని మగ్గములు అండినను గూడ పురుషులు స్వదేశీవత్త్రములను ధరింపకుండుట మరెంత శోచనీయము. ఈ 1000 మగ్గములను నేయుబట్టలే, ఇచటిపురుషులు ధరించుచుండినవో మీరు వానిని 2000 చేయవచ్చును. అప్పుడు లోటులేకుండ మీరు కావలసినన్ని బట్టలను పనివాండ్రు నేసియయ్యగలుగుదురు. అప్పుడు దేశమున దగ్గద్రుమ లేకుండ నుండును. మిమ్మును మన అభ్యర్థునిగూడ నే నడుగుచున్నాను. మీరు విదేశవత్త్రములకొర కెంతసామ్య వినియోగించుచున్నార. మేము స్వదేశవత్త్రములకొరకు నా

నా ప్రయత్నములను చేసితిమి. అవి లభింపకపోయినవి గాన మేమీ విదేశవత్త్రములనే ధరింపవలసినవచ్చినదని మీరు నాతో చెప్పజాలుదురేని నేను సంతోషపూర్వకముగ మీపాద సాన్నిధ్యమునగూర్చుండి మీవలన నిట్టిగుణపాతము నభ్యసించును. అదనముగ వ్యయమినుమంతయు నక్కరలేకుండనే స్వదేశవత్త్రములను మనము ధరింపవచ్చునని నేను నేర్చుకొన గలిగితిని. స్వదేశీయ నిర్ణయ మందలి రహస్యతత్వమును దేశీయ మహాజనసభా సంబంధులగు వారివలన నభ్యసించుటకు సాధనమేమి? నేను నాయకులపాద సన్నిధిని కూర్చుండెదను. ఈ మాయవరము ప్రజలపాదసన్నిధిని కూర్చుండెదను. ఈయద్భుతరహస్యమును మీరు నాకు బోధింపుడు. నేనెటుల ప్రవర్తించవలెనోమీరు నాకు నేర్పుడు. ఇండ్లులేనివారిని లేవగొట్టుటయును, త్రాగ నీరును తివరిండ్లియులేక అల్లాడువారిని తరుముటయును స్వదేశీ త్రవనియములూ? లేక బాతీయోద్యమనియములూ? నాకెరిగింపుడని నామిత్రులగు మిమ్ము నడుగుచున్నాను. నేనెటుల వ్యతిరేకముగ మాటలాడుచుండుటవలన నేనింకను విద్యార్థుల యనురాగమునకును, నాయకుల యాశీర్వాదమునకును పాత్రుడనగుదునో కానోయకునందియునుగూడ నాకుకలకుచున్నది. మీరుదారభావముతో విశాల హృదయముతో నాలోచింపుడు. మీవిశాల హృదయముల యందు నావైనను గ్రహమునకు కొంచెము తావొసంగుడు. మీరు నాకుజ్ఞానోదేశమును చేయబూనకలేని అత్యంతమగు శ్రద్ధతో వినయముతో నేను నేర్చుకొనుటకు సిద్ధముగానున్నాను. నేనందులకే మిమ్ముకు ప్రార్థించుచున్నాను. మీరు నాకు జ్ఞానోదేశమును చేయజాలమనినవో నేను మరల నానాయకులతో కయ్యమునకు గడంగెదను.

శ్రీమద్వరాయులవారి శ్రీత్రరాది మతాధిపతులగు స్వాములవారి శిష్యవాత్సల్యము

మైనూరు ప్రేక్షియుటు పత్రికాక విలేజిరి ఇటుల వ్రాసెను. శ్రీస్వాములవారు 40 దినము లిచటనుండి ఏప్రిలునెల 29 వ తేదిని నంజనకుడికి వెళ్లిరి. స్వాములవారి సన్నిధాన వర్తలలో కార్యసాధన ప్రవీణులు చాలుమంది గలరు. మైనూరులో వివాహసంస్కరణ సంఘ కార్యదర్శులలో నొకరుగా డాక్టరు వెంకోబారావుగారు రజస్వలా వివాహము లవసరమును విషయమున చాల పట్టుదలను గలిగియున్నారు. తమకుటుంబములో నొకరికి రజస్వలావివాహము చేసియున్నారు. మతమువారి యధికారము కేవలము ప్రతిరోధముగ నుండుట వలన వెంకోబారావుగారు మతముతో సంబంధమును వదలుకొనిరి. మతాభిమానులు కొందరు వెంకోబారావుగారింటికి వెళ్లిరి. మీరు మతమునకు వచ్చి స్వాములవారి దర్శనముచేయ నంగీకరింపవో స్వాములవారే మీబసకు వచ్చెదరని నుడివిరి. అందుమీదట వెంకోబారావుగారు స్వాములవారి మతమునకు వెళ్లిరి స్వాములవారు చింతమర్యాదలతో వెంకోబారావుగారిని గౌరవించి వివాహసంస్కరణము మున్నగు నెక్కువిషయములను చర్చించుటల సందర్భమున “ఏ జంతువునకు గాని బాధకలిగింకరా”దను ధర్మమునుగూర్చి మీయభిప్రాయమేమని వెంకోబారావుగారి నడిగిరి. ఇది ధర్మము లన్నిటిలో నత్యుత్తమధర్మ మని డాక్టరు వెంకోబారావు గారు నుడివిరి. అట్లయినవో నొకసన్యాసిమనసు నొప్పించుట పాపము గాదాయని స్వాములవారు వెంకోబారావుగారి నడిగిరి. అది పాపమే అని వెంకోబారావు గారనిరి. “మీ రియుత్రరాదిమతముతో సంబంధమును విడుచుటవలన సన్యాసిత్వ నామనను చాల నొచ్చియున్నది” అని స్వాములవారనిరి. “మతమునకు పాదకట్టును సమర్పించుటలోను, మతసాంఘిక విషయములలోను నాకు యుక్తమని తోచినదితిని చేయనీయకుండ కఠినములగు హేతుబద్ధముగాని యుత్తరపుల నొసంగనివో నేను మతముతో సంబంధము తొలగించుకొనని రావుగారనిరి. మీరేమియు నియ్యకక్కరలేదు. మీరు మతముతో సంబంధమును తొలగించుకొనకుండుటయే నాశోక యని స్వాములవారనిరి. అందులకు రావుగారి గంగీకరించిరి. కార్యనిర్వహణ దత్తులగు స్వాములవారు చెదరిపోవున్న శిష్యుని మరల చేర దీసికొన గలిగిరి:—హిందూపత్రిక.

పచ్చకర్పూరము	తెల	తులం 1-కి	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరోజనము	"	"	5-8-0
కస్తూరి	"	"	8-0-0

అమృతంజనం డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

21 వ చెన్ను రాష్ట్ర యమహాసభ.

ఈ నెల 6-వ తేదీన రాష్ట్ర యమహాసభ పురమందిరము నందు 12-30 గంటలకు పునః సమావేశమైంది శ్రీ గంధీ మున్నగు మహానాథులందఱును సభా కేంద్రకవై నడచుకొనిరి. అగ్రా సనాధి పతి గారు యాక్రింది తీర్మానములను తీర్మానింప నుప క్రమించిరి.

8 వ తీర్మానము.

హిందూదేశ మందలి పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని యాక్రిందివివరించిన సహాయమున గౌరవలె నని యాసభవారి అభిప్రాయము. (1) అన్ని ప్రదేశములందలి పరిశ్రమ సౌకర్యముల విషయమై వివరములను తెలిసికొనుట, పరిశ్రమ ప్రదర్శనలను నెలకొల్పుట, హిందూదేశ వర్తకశాఖ నొకదానిని స్థాపించి అభివృద్ధి కై ఆంగ్లేయవర్తక సంఘముల వారు సహాయపడునట్లు కోరుట, సరకుల రాకపోకలు రైలు ద్వారా జరుగుటకు రైలువేలూ రేలులను తిరిగి నవరణ చేయుట, దీనికికావలసిన ధనమును చందాల మూలమునను, రాజధాని బ్యాంకులలోనుండియు సులభమైన మరతులతో అప్పు ఇచ్చునట్లుకోరుట, పరిశ్రమల దైర్ఘ్యవారితో కలిసి పని చేయుటకు ప్రభుత్వాధికారులకాని స గ మ ముం ది హైందవులగు నొక సలహానిచ్చు బోర్డుల స్థాపించుట, ఈవిషయమునుగూర్చి, పాత్రోగారును, కే.ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును, యం. వెంకటరంగయ్యగారును, కె. నాయర్ గారును, వెంకటరంగారాయనింగారును మాట్లాడిరి.

ఇది ఆందరిచేతను ఆమోదించబడి తీర్మానింపబడినది.

9 తీర్మానము.

డిప్టీప్రభోద్ధులు, తాలూకాబోర్డులు, మున్సిపాలిటీలు గురించిన స్వపరిపాలనవిషయముల నిర్వహించుకొనుటకు ఎవ్వరైన స్వతంత్రమును నిండని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు. గ్రామపంచాయతీలను స్థాపించుట, ప్రజల చేత నెన్నుకొనబడుసంఖ్యకు వృద్ధిచేయుట, ప్రతితాలూకాకును ఒక్కొక్క తాలూకాబోర్డు నియ్యట మున్సిపాలిటీ చేయింపు నులను, జిల్లాతాలూకాబోర్డులకు పీసీడెంటును ఎన్నుకొనటలో నెక్కువ స్వాతంత్ర్యమును నియ్యట, అధికారి విభజన కమిషన్ తెలిపినట్లుగా మున్సిపాలిటీలకును, స్థానికబోర్డులకును పరిపాలనయందును, ధనమును వినియోగించుటయందును అధికారమును నియ్యవలెను.

దీనిని మో. రామచంద్రరావుగారు ఉపపాదించిరి. సి. దొరసామి అయ్యంగారును, శివరామకృష్ణరావుగారు తెలుగులోను మహాదేశయ్యగారును అరవములోను బలపఱచిరి.

ఇది ఆందరి యామోదమున బడసెను.

10-వ తీర్మానము.

గవర్నమెంటువారి గ్రాంటును పొందుచున్న పాఠశాలలోను, కళాశాలలోను వివిధమైన మతవిద్య నేర్పకూడదు. ఈ విషయమైన విద్య గలపుటలో విద్యార్థుల జననీజనకులను, సంరక్షకులనును, స్వతంత్రత ఉండవలయును. మత విద్య అక్కరలేదని చెప్పవారిని నిర్బంధ పెట్టకూడదు. ఆ ఈ సభవారి యభిప్రాయము.

వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఉపపాదించిరి.

కె. యస్. అయ్యనయ్యగారు మహాపూర్తిగా. ఖండించిరి. సభ్యులు కొందఱు కేకలువేసిరి. ఏ. కృష్ణస్వామి అయ్యర్ గారు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. తరువాత ఏ. సి. పాత్రోగారు శాస్త్రిగారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడిరి. తరువాత బ్రబుల్ చరమాన్ సాహెబుగారిట్లు చెప్పిరి. మిషన్ స్కూలులోగాని, మహమ్మదీయుల స్కూలులోగాని, హిందూ స్కూలులోగాని ఏ విధమైన మత విద్యను చెప్పకూడదు. మిషన్ స్కూలులో బైబిల్లో మార్కులు రాకపోతే ప్రమాదకరమే. కావున ఏ బస్లోను ఏ మతమును, జెప్పకుండుట నాకు యిష్టముఅనిచెప్పిరి.

తరువాత ఏకాంబరయ్యగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా చెప్పిరి. ఇదివరకు ఈ విషయమై చుట్టకలలో చర్చింపబడి యుండలేదు. సభలలో తీర్చించలేదు. కాన ఈ తీర్మానమును పెట్టకూడదు. అనంతరము గోవింద రాఘవయ్యర్ గారు శాస్త్రిగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. ఓ. వెంకట నుబ్బయ్యగారు తెలుగులో తీర్మానమును బలపఱచిరి. వై ఖండవలకు శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తరువాత ఈ తీర్మానము ఓటులపెట్టగా ౧౮౪౪వది శాస్త్రిగారి

పక్షమునకు వ్యతిరేకముగా ౧౮ ఓట్లును వచ్చినందున శాస్త్రిగారి తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

౧౧-వ తీర్మానము.

శాసనసభాసభయొక్క నిబంధనలలో మార్పుచేయు నందులకు ఈ సభవారు చింతిల్లుచున్నారు.

(౧) శాసనసభాసభలో నెక్కువమంది అసభికార సభ్యులను నిర్ణయించవలెను.

(౨) ప్రతిజిల్లాలోను ఒక్క వరజాధికార ప్రదేశముగ నిర్ణయించబడవలయును. అట్టి ప్రతిప్రదేశమునకు ఒక్కప్రతి నిధి యుండవలయును.

(౩) ప్రతివరజాధికార ప్రదేశమందలి నియమములు ఈక్రింది వారుగా నుండవలయును (ఎ) ఆప్రదేశములో మునిసిపాలిటీలు తాలూకా బోర్డులకు ప్రతినిధులుగా నుండుట కర్తవ్య గలవారు. (బి) పట్టపర్తిలలో దేవి అయిదుసంవత్సరములయిన విద్యార్థులు. (సి) ప్రదేశమునుండి తాను ప్రతినిధిగా రాగోరుచున్నాడో. ఆప్రదేశమునే కాపురముండి, అచ్చటి మునిసిపాలిటీలకుగాని, లోకలు బోర్డులకుగాని మొదలగు నెన్నుకొనబడుటకు యోగ్యులగువారు. (డి) చెన్నపురిపాలనసంఘమువారిచే నెన్నుకొనబడు ప్రతినిధి. ఆసంఘపు కమిషనరుగా నుండుటకర్తవ్య గలవారితో ఎన్నుకొనబడవలయును.

(ఇ) హైందవ వ్యాపారసంఘమువారిచే నెన్నుకొనబడవలసిన ప్రతినిధి చెన్నపురి వ్యాపారవర్తక సంఘమువారిచే నిర్ణయించబడవలయును.

12 వ తీర్మానము.

బ్రిటిషు కాంగ్రెసు కమిటీవారు ఇండియాలోని కాంగ్రెసుల వారిని రాష్ట్రీయ మహాసభ వారిని దమ కాంగ్రెసు పని జయప్రదముగా నెరవేరుటకు ప్రతివత్సరము 8 నెల రూప్యముల అవసరము కోరినందున వారికి తగు సహాయము చేయుట అగత్యుపని యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఉపపాదించిరి.

కె. వీరరాఘవచారిగారు బలపఱచిరి.

దీనిని దాను ప్రతికర రాఘవాచారిగారు తీర్మానమును ఖండించుచు అనేక విదర్శనములను చూపుచు బ్రిటిషు కాంగ్రెసువారికి ఒక్క దమ్మిడి యైనను పంపకూడదని చెప్పిరి. ఆందుమీద వ్యాపతి సుబ్బారావుగారు తగురీతిని సమాధానములను జెప్పిరి.

తరువాత ఓట్ల వేయగా ఒక్కరు తప్ప ఆందఱు లేరు ఆమోదమును దెలిసిరి.

13 వ తీర్మానము.

ప్రతి వైశాఖంలోను సగముమంది జడ్జిలు వైశాఖంలో ప్రాక్టీసు చేయుచున్న హిందు కక్షిణుగానుండి తీరవలెనని యాసభవారు అభిప్రాయపడు చున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు (ఉ). నరేశంగారు బలపఱచిరి. దీనికి వి.కె.రామానుజాచారియర్ గారు ఒక నవరణముచేసిరి. ఆందు మిగిలిన సగము మందిలో సగముమంది ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసుకు చెందినవారుగా నుండవలెను. దీనిని నీలంరాజు చలపతిరావుగారు బలపఱచిరి. ఈసవరణకు ఉపపాదకులైన గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సమ్మతించిరి.

ఆందఱు తమ ఆమోదమును దెలిసిరి.

14-వ తీర్మానము.

రాజధానిలో నెక్కువజనులు గల భౌగమయొక్క ఉపయోగాగ్ధమై కొన్ని విశ్వవిద్యాలయములు (యూనివర్సిటీలు) స్థాపింపవలెనని గవర్నమెంటువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఉపపాదించిరి.

వి. నూర్యవారాయణరావుగారు బలపఱచిరి.

14-వ తీర్మానము.

డిప్టీప్రభోద్ధు ఇంజనీరింగు పదవులు ఖాళీయవచ్చును ఇదివరకు ఇంజనీరింగు పదవిలోనున్నవారిని మార్చి గాని, అసిస్టెంటు ఇంజనీరింగుపదవిలోనున్నవారిని గాని నేర్పరచవలెనేగాని అప్రెంటిస్ యిని అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నుండుట కైన తగనివారి నేర్పరచకూడదని యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

గౌ. కె. చిదంబరశాధ మొదిలియార్ గారు ఉపపాదించిరి.

సి. దొరసామి అయ్యంగారు బలపఱచిరి.

15-వ తీర్మానము.

పట్టపర్తిలలో (బి. ఏ) విద్యయంతయు, మ్యాథ్మావ లో నేయుండవలెనని యాసభవారి భిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆ దరిచేత నామోదించబడినది.

16-వ తీర్మానము.

గౌ. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు శాసనసభాసభలో చర్చకు తెచ్చిన ఇరిగేషన్ పంచాయతీబిల్లును ప్రభుత్వమువారు బిల్లుగా నామోదింతురని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

17-వ తీర్మానము.

రిజియన్ ఎండ్ మెంటు ఆక్టు XX of 1863 సర రణ చేయుట అవసరము.

ఎగ్జిక్యూటివ్ జుడిషియల్ క్వవహారములను విడదీయు వలయును, గ్రాంటు-ఇక్-ఎయిడ్. కోడ్డులో కొన్ని సవరణలు కావలెను. ఉపాధ్యాయులకు ప్రావిడెంటు ఫండు అవసరము. కమిషియల్ విషయములలోను, సాంకేతిక విద్యలలోను, అత్యున్నత విద్య నొసంగుటకు చెన్నపురిలో కమిషియల్ కాలేజీ అవసరము. కాలికట్టలోని గవర్నమెంటు కమిషియల్ పాఠశాలను మదిరిపాఠశాలగ నుంచవలెను కరణముల జీతములను వృద్ధిచేయవలెను. వారికి బేటా యియ్యవలెను. నెల్లూరు విశాఖపట్నం కన్నులు రామనాథ పురములందు జిల్లా రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులకు ఏర్పరుప వలెను.

ఇవి యన్నియు శాసన సభాసభలో విన్నవించవలెనని యా సభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

18-వ తీర్మానము.

ముందుజరుగబోవు రాష్ట్రీయమహాసభ మధురలోగాని రామనాడులోని నేపథ్యము విషయమై సుబ్బారాయ అయ్యరుగారు ఆహ్వానము చేసిరి.

ఆందరిచేత నామోదించబడినది.

ఆక్. సుబ్బారాయుడుగారు అగ్రాసనాధిపతి గారికిని, పురమందిరమున నున్నవారికిని, వాలంటీరులకు నందనము లొసంగిరి.

కరతాళ ధ్వజులతోను, రాజదంపతులకు దీవెలతోను సభ ముగింపబడినది.

ఒ రి విం దు.

శ్రీయత గంధి గారికి, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారికి గౌరవముచూపుటకు గౌ. వి. ఎస్. కృష్ణారావుగారు ఒక విందును పురమందిర బహిరంగప్రదేశమున గావించి సభ కే తెంచిన ప్రతినిధులను నీనిండుకు నాహ్వానించిరి. 6-5-15.

ఆహ్వాన విజ్ఞాపనము.

నెల్లూరు విద్యార్థులందఱు శ్రీయత గంధి గారికి వారి ధర్మపత్నియగు కస్తూరిబాయిగారికి తమ కృతజ్ఞతను చూపుటకై పురమందిరమునొక విజ్ఞాపనపత్రము జనివి, ఆ దంపతులను పుష్పహారములతో నలంకరించిరి.

తరువాత శ్రీగంధిగారు విద్యార్థులకు ఉపదేశించుచు నీయాడుదినములనుండి శ్రీవారు గమనించుచున్న సభావిషయములకుగూర్చి తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి.

నందేమాతరధ్వజులతో సభముగిసెను. 6-5-15

ఈనెల 6 వ తేదీన బల్లారి సరసవిద్యోగినిసభవారు పురమందిరములో ప్రహారనాటకమును ప్రదర్శించిరి.

సంఘసంస్కరణ సభ.

అధ్యక్షులగు ఏ. మహాదేవ శాస్త్రిగారి

యుపన్యాసము.

చెన్నపురిలో జరిగిన సర్వభారత సంస్కరణసభకు మైసూరునందు సంస్కరణోద్యమమునకు పోషకులను నాయకులైన శ్రీ మైసూరు యువరాజు గారధ్యక్షతవహించిరి. వారి ననుసరించి వెక్కు సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్న నన్ను మీ రీరాష్ట్రీయ సభకధ్యక్షునిగ నియోజించి గౌరవించినందులకు మీకు వందనముల నర్పించుచున్నాను.

ఇదివరకు చేసినదేమి?

ఇకముందు చేయవలసినదేమి?

ఈ సంస్కరణోద్యమ ముక్రమింపబడి వెక్కుసంకు త్సరములైనవి. శాయకులగు వారు సంఘాభివృద్ధికి భంగకరములగున్న విషయములలో వ్యతిరేకమును ప్రధానమైడిగా నున్నదని నిశ్చయించియున్నారు. కాని అట్టివిధజనమును

వారికిని తొలిగింపబడకపోయిరి. మరియు ఆ వర్ణవిభజన మునుపటి కంటె విధిగాను చేయబడకుండ మతమునకు భంగము కలుగకుండ నందలి యెవరియనులను మాత్రమే తొలిగించుటకు తగిన సాధనమును గూడ నాముకు లింకను నిర్ణయింపబడి యుండలేదు. మరియు బాహ్యమున బానికలకును మిక్కిలి చిన్నవలకును పెండ్లిండ్లు చే యుట మరెవరికైనా యిష్టమై నాముకులు నిశ్చయించిరి. అతి బాల్గవివాహములను కొన్ని చెడుగులు కలుగకుండనుండునని కొందరు తలంచుచున్నారని వాస్తవమైన చెడుగులు కలుగ కుండ వివాహము చేయదగిన వరుసును పొచ్చించుటతగినసాధనముగూడ నాముకులు కనుగొనియుండలేదు. స్త్రీలస్థితి భిన్నస్థితినిండించుటకును విషయములను సుధరించుటకును సంస్కర్తలు చాలా ప్రయత్నములను యందుట కొన్ని సాధనముల సేర్పరచి కొన్ని చిట్ట పనిచేయుచున్నారు. అందులను కొంత లాభముగూడ కలుగుచున్నది. కాని సంఘమున కంతకు నుపకరించునట్టి సాంగముని విధాన మేదియును మాత్రము నిర్ధారణచేయబడలేదు. ఈ చెడుగును సమూలముగ తొలగించుటకు తగిన ప్రయత్నము చేయబడనందున ప్రస్తుతము చేయబడుచున్న కార్యము లంతయు పయ్యకములుగ నుండుటలేదు. ఇటులే సంస్కరణ సంబంధమున ప్రయత్నములన్నియును మొదలంట నాచెడుగును తొలగించుటగాను ఈవిషయము లన్నియు నేకవిషయమేగాని వేరువేరు విషయములు గావను నమ్మకముతో చేయబడుట లేనందున జరుగుచున్నంతమట్టున కిది వైదై మార్పులుగ నేయున్నవి.

మతసాంఘికవిషయ సంబంధము.

హిందూసంఘమునందు సాంఘికవిషయములను మత విషయములను వేరువేరుచేర్చించుట కవకాశములేదు. మత సాంఘికవిషయములు రెండును మనస్సంఘమున గజిబిడిగ నల్లుకొనిపోయినవి. కాన మనము అప్రధానవిషయమును జాగరూకతతో గమనించి పనిచేయవలసియున్నది.

హిందూమత పరీక్ష.

పరీక్షకునకు హిందూమతము తక్కినమతములకు కేవలము భిన్నముగనున్నదని తోచకమానదు. ప్రస్తుతకాలమునందలి విద్యాధికులగు విమర్శకులలో నేకొందరు నిశ్చితాభిప్రాయముతోడ నే హిందూ మతము నందలి సుగుణములను క్లాఫించుచున్నారు. మరి కొందరు లోపములను నిశ్చితాభిప్రాయముతోనే తీర్చుగను ఖండించుచున్నారు. ఈ విమర్శకులలో భారతీయులును పాశ్చాత్యులును గూడ గలరు. వారు విమర్శించిన రీతిని హిందూ సంఘమున సుగుణములు లోపములు గూడ పెక్కులు గలవనుట నిశ్చయమే. కాని ప్రధానాంగములేమియు నుదారమునబలము సాక్షిగ్యము నైనపుడు మన సంఘము సజీవమనియే చెప్పదగునుగాని అభివృద్ధికొందుటకు మాత్రమివాద్యాధి బాధితభాగ మంత రాయమును కలిగించుచున్నది.

కాస్త్రానుకూలముగు హిందూసంఘ సంస్కరణము.

దీనినే కాస్త్రీయసంస్కరణ మనవచ్చును. మన సంఘ మంతయు నొక ప్రధాన శరీరముగా భావించి ఆసంఘము వారందరు నాచరింపవలసిన విధులను మన కాస్త్రములు విధించుచున్నవిగాన మన సంఘ ప్రతిస్థాపనము లా ప్రధాన శరీరమున వివిధాంగములని భావించి మనము సంస్కరింపగడంకలేదు. ఈ కాస్త్రము లనేకములు గలవు. సత్యమును గూర్చియు ఆత్మసూక్ష్మము బోధించు కాస్త్రము అత్తమ కాస్త్రములు. అట్టికాస్త్రములు కేవలము సత్యాత్మకములు. సాధికారములు లేనవిగానివి. ఏ మానవుడును గూడ వాని సత్యమును గూర్చి సందేహింప నలవిగానివి. ఇవియే కాస్త్రములని పితృవంశము కర్తవ్యము లయినవి. ఆయా సంఘములవా రాచరించు నియమములను గూర్చి మనువు మున్నగు వారు వ్రాసిన నిబంధనలుగూడ కాస్త్రము లనియే వాడబడుచున్నవి. ఈ ధర్మకాస్త్రము లందరిధర్మములను క్రమక్రమముగ నాచరించవలసిన సంఘములు, వానియందెన్నియో మార్పులనుకేసియున్నారు. వేదములును స్మృతులునుగూడ నీరెండువిధములగు కాస్త్రములలోనే చేరయున్నవి. కాన సంస్కరణముగ నుదాహరింపబడిన యుత్తమకాస్త్రములలోని సత్యములకు కృత్రికముగాకడ మానవక్రొత్తములగు రెండవవిధవిధానములలోని నిబంధనలను సంఘాభివృద్ధి కనుకూలముగ సంస్కరించుటయే యగుచున్నది. కానమనము కాస్త్రములను వారుగ పరిశోధించి కాస్త్రాత్మకమైయుండియు

యుత్తమము కనిపెట్టి వానివైని నూతనసంఘము నాధాపరచి నిర్మించవలసియున్నది. ఇందులకు విద్యావైశిష్ట్యము యుక్తాయుక్త వివేచనము మున్నగు గుణవిచార నవసరము. అట్టికృత్యలపారి కవకాశమెంతయైన గలదు

హిందూసంఘ విధానమునందలి ఆస్తికముల తత్వము

ఈసంఘవిధానమునకు మూలధారమేమి వర్ణాశ్రమ ధర్మమని పితృవంశమునకులన మనసాంఘిక విధానము ధర్మాత్మికమని యుధర్మాధేయమని యులేలుచున్నది. ఇటుల మన సంఘమునకుధర్మమే ఆధ్యాత్మికత్యమే మూలధారముగ నుండుటవలన ఆస్తికత్యము ప్రబలముగ నున్నపుడు యుత్తమస్థితిలేమను తక్కువగనున్నపుడు నీచస్థితికి గుండుచుండెను. పారంపర్యాగత వృత్తాంతములను మన సంఘము కృతయుగమునందు యుత్తమస్థితియందుండెననియును కలియుగమున నీచస్థితికి వచ్చియుండెననియును తెలియుచున్నది. రాజుతన పరిపాలనా సమర్థ్యమును బట్టి సంఘమును యుత్తమస్థితికి తేలుగుటయు నీచస్థితికి క్రుంగుచేయుటయు జరుగుచుండును. ఇప్పుడెవను మన దేశమున ధర్మము మిన్నగానున్నచో సంఘము యుత్తమస్థితికి లేక గలుగును. కృతయుగము కలియుగమునకు నవిప్రత్యేకకాల నామములుగావు. ఆధ్యాత్మిక శ్రేష్ఠత్యమే కృతయుగము నీచ త్యమేకలియుగము. వీరిని బట్టి హిందూసంఘమునకు మతము ఆధ్యాత్మికత్యమే మూలధారముగ నున్నదని స్పష్టమగుచున్నదిగాని ఈవిషయమును మనము “వర్ణాశ్రమధర్మ” మనువాక్యమునందలి పదములవలన మొదట గ్రహింప నవకాశము లేదు.

ధర్మము, కర్మము.

వర్ణము ఆశ్రమము ధర్మము అను పదములకు యధార్థముగు నిర్ణయమును క్రాస్త్రముల నుండి మనము గ్రహింపవలసియున్నది. ఈ విశ్వమెటుల నడచు బడుచున్నదో ఆ విషయమే మొదట ధర్మ మనబడుచుండెను. ఈ విశ్వమంతయును భగవంతుని అపర ప్రకృతియనియును భగవంతునందలి శ్రేష్ఠ కనిష్ఠ భాగములలో శ్రేష్ఠ భాగము కానిది (ఆ భగవంతుని యందలి పరప్రకృతి శ్రేష్ఠ భాగము) యే ఈ యపర ప్రకృతిని పరిపాలించుచు నడపించుచు పోషించు చున్నదని భగవద్దేవతయందాచారింప బడినది. కాన ధర్మమునకు విశ్వ విస్తరణయనందు ద్యోతకముగుచున్న దైవదేవతయే స్పష్టమగుచున్నది. భగవంతుని భావమునకును గుణ్యముగ తన భావమును మార్పుకొనటయే మానవ ధర్మమగుచున్నది. అనగా వేదమునందలి ప్రథమాదేశము ననుసరించుటయే భగవంతునితో సహచర్యమును బడయు ప్రయత్నించుట. భగవంతునకు సహకారియై యుండుట. ప్రపంచమునందు భగవంతుని మహిమను విస్తరింప చేయుటకు సర్వ శక్తుల నుపయోగించుటయే మానవుని ముఖ్య ధర్మమని వేదములోని ప్రధానాదేశము విధించుచున్నది. దీనికి కర్మమని పేరు. భగవంతునితో సహచర్యమును బడయుటకు ప్రయత్నించు వాడును తనస్వలాభమును చూచుకొనక ధర్మము ననుసరించి దైవభావమునకు సహకారియై ప్రవర్తించువాడును వర్ణమునకు చేరినవాడగును. వేదమునందు ఈ ప్రధానాదేశమే వేదమృదామయము. ఇదియే పరిత్యాగమును సుత్తమ ధర్మము. ఇదియే ప్రధానమగు సోమయాగము. బ్రాహ్మణుడనగ నెవడు? ఈ ధర్మాచరణములను నే బాలియందు పుట్టినవాడైనను గూడ బ్రాహ్మణుడగునను నదియే యధార్థమగు వేద మతము. భగవంతుని తెలియగోరువాడును, భక్తుడునగు నాతడే బ్రాహ్మణుడని వేదమతము బోధించుచున్నది. ఎవ్వరు ఏవో యొకమానవ సంఘము యొక్క యాచారములకు బద్ధుడై యుండక స్వవ్యాపీయగు నాత్మయొక్క విశాలధర్మమునను సరించి యుత్తమ స్థితిని యుదాభావముతో జీవయాత్రనడుపునో యాతడే బ్రాహ్మణుడు. బ్రాహ్మణ నామ మాతనికేవలించుచుగాన స్త్రీయైనను పురుషుడైనను ఏ విధమైన భగవంతుని ధ్యానించుచున్నను ఇట్టి యుత్తమాధ్యాత్మిక ధర్మము నవలంబించి ప్రవర్తించినచో బ్రాహ్మణత్వమును బడయుగలుగు ననునదియే వేదాభిప్రాయము. మతమునబడదగిన ప్రతిసాంప్రదాయమునుగూడ ఆత్మశరీరమునకు విలక్షణమైనది యనియు స్వేచ్ఛాసంచార మనియు జరామరణరహిత మనియును. అట్టి యాత్మ, యన్యుంధస్థితి నెట్టి యుత్తమమార్గమున సంచరించునో అట్టి యుత్తమమార్గముననే శరీరబద్ధులైన వారందరు నివాహికమున సంచరింపవలయుననియును బోధించుచుండును గాన మతకర్తలందరును గూడ నెట్టియు దారభావనలతో భగవంతుని తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించిన వారేగాన వారలంబించిన విధానములు వేరుగానున్న వారందరును వేదాభిప్రాయము సారము బ్రాహ్మణులే సవర్ణులేయగుదురు. ఏమన వారందరును భగవంతుని ననుసరింప గోచువారే. ఈరీతిగా వర్ణ బ్రాహ్మణ్య భేదముల యధిముఖ విషయ పూర్తిగ గ్రహించినచో మహా భారతమున ధర్మమనియును వాదమున గ్రంథములయందు

బుద్ధ భగవానుడును నుడివిన విషయమునకు నుగ్రాహ్యమగును. “వేదవేద వర్ణములనున్నను వానిలో ప్రత్యేకింపదగు భేదమేమియును లేదు. ప్రపంచమంతయును బ్రాహ్మణమయమే. మొదట నందరను బ్రాహ్మణులే. ఇటీవల వారు వారలంబించు వృత్తులనునరించి క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాది నామము లా బ్రాహ్మణుల కొందరికి కలిగినవి”. ఈ రీతిగా వేదము యొక్కయు మహర్షుల యొక్కయు ఆభిప్రాయము ననుసరించి ప్రపంచమున వేదవేద మత ధర్మముల ననుసరించువారందరును బ్రాహ్మణ ప్రవర్తనమున భిన్నులుగా కనబడుచున్నను వారందరునుగూడ ఆ విషయమున నభిప్రాయే. అందరును భగవద్భక్తులే. కాన భిన్నమతములవారికి మతవిషయమున కైరుభ్యమేమియును లేనేలేదు. మానవుని కర్మ ధర్మమున గ భగవద్భక్తియే. మానవుడు తనలోని యాత్మదైవ స్వరూపియని గ్రహించుటకు ప్రయత్నించి భగవద్భక్తియే ననుసరించి ప్రపంచమున భగవంతుని మహిమను చేతనైనంతవరకు కొనసాగించుటయే యని మొదట నిర్దేశింపబడినది.

ఆశ్రమము - వర్ణధర్మమునందలి మతభాగము.

ఈవర్ణధర్మమునలన విభాగ మెటులకలిగినదో ప్రస్తుతము తలంపబడునటుల వర్ణధర్మమనగ బాలిధర్మమను వర్ణ మెటుల కలిగినదో మనమిప్పుడు గ్రహింపవలసియున్నది. ఆశ్రమధర్మమును మనము గ్రహించుటకు ప్రయత్నించినచో మనకివర్ణ ధర్మవిషయమును వ్యక్తముకాగలదు. “దైవభక్తుడు సత్యమును (మనో వాక్కర్మలకు విరుద్ధమగు మాటచెప్పకుండుట) వేదమును (ఆధ్యాత్మికధర్మములను ఆధ్యాత్మిక ప్రచారమును గ్రహించుట) కర్మము (ప్రపంచమున సేవచేయుట) దమము (తన్ను తన స్వాధీనమందుంచుకొన గలుగుట) తపస్సును (ఆధ్యాత్మిక విధానమును చలనము లేకుండ నవలంబించుట) అను సుగుణములను వృద్ధి చేసికొను భగవంతునితో నైక్యమును పొందుటకు ప్రయత్నింపవలయునని శ్రేష్ఠోపనిషత్తు నంచున్నది. బ్రహ్మచర్యము మున్నగు బాలిగా శ్రమములయందును మానవుడీ సుగుణములను బడయుటకు సాధనచేయవలయును. సత్యము ఆధ్యాత్మిక సంపత్తికి అన్ని యాశ్రమములలోని వారికిని విధా యకముగనుండి తీరవలెను. తక్కినవేద కర్మదమ తపస్సులను సత్యముతో పాటుగానిలేక యొకదాని యభ్యసించిన పిమ్మట మరియొకదానిగా గాని ఈ 4 ఆశ్రమములలోను అభ్యసించవలసియున్నది మనుస్మృతులు మున్నగు స్మృతులలో వేదము కర్మదమము తపస్సునను నీ నాలుగును బ్రహ్మచర్య గృహస్థ వానప్రస్థ సన్యాసములను నాలుగై శ్రమములలోను క్రమముగ నొకయాశ్రమమునందొకటిగా నభ్యసించదగుననియే యున్నది. మానవజీవముందు భగవంతుని తెలియగలుగుటకు చేయవలసిన సాధనము గృహస్థాశ్రమమనడచేయవలెను. అనగా ఈయాశ్రమము నందు గృహస్థు తనకు కలిగియున్నట్టియు తా నభ్యసించినట్టియు సమస్త శక్తులను భూతివేదమున వినియోగింపవలెను. (భూతవేద యనగ మానవులకే కాక ప్రాణముగల సమస్తజీవులకును సేవ చేయుట) ఈసేవ చేయుటలో గృహస్థుడు తాను భగవంతుని సేవచేయుచున్నానను నిశ్చయభావముతోనే చేయవలయును ఇదియే వర్ణధర్మము.

వర్ణధర్మమునందలి సుఖీభావము

ప్రజలకు కావలసినవి సామాన్యముగా నున్నప్పుడు ఎల్ల వారును ఏకవిధముననే సంఘసేవ చేయవచ్చును. అప్పుడు సంఘమువారందరును ఏకవర్ణమువారేయగుదురు. అప్పుడు సంఘము నందందరును సామ్యజీవనలే యగుటవలన నొకరికొకరు చేయవలసిన సేవలేమండుటచేతను అందరును ఆధ్యాత్మికవిషయమునందే అధికదీక్ష గలిగియుండిరి. అందరును బ్రాహ్మణులైయుండిరి. కాన వేదములును పురాణములునుగూడ మొదట నందరును బ్రాహ్మణులే యనియు సవర్ణులేయనియు నిటీవల నా ఏకవర్ణమునుండి వేరువేరు వర్ణములు కలిగిన వనియును నుడువుచున్నవి. సంఘమునందు వేరువేరువృత్తు లకసరమగుట వలనను ఆవృత్తుల నవలంబించుటకు ప్రత్యేకమైన నైపుణ్య మవసర మగుటవలనకాక చూపుటలనవలంబించినవారు వృత్తుల ననుసరించి వేరువేరు వర్ణములుగ విభజింపబడిరి. ఇట్టివిభజన మేర్పడి ఆయావృత్తుల చేయువారికి వృత్తులనుబట్టి క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాది నామములు పెట్టబడినను గూడ నందరికిని నాధ్యాత్మికచింతయే ప్రధానముగ నున్నంతకాలమును ఈ సంఘములలోని వారందరును ఏకబ్రాహ్మణ సంఘములలోని వారుగ నీ భేదములేకుండ నుండిరి. రాను రాను విహిక పరత్వ మతిశయించి ఆధ్యాత్మికత్యము సన్నగిల్లుటచే సర్వలకును సామాన్యనామమగు బ్రాహ్మణనామము తొలగిపోయి బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యశూద్రాది వర్ణ క్రి సంఘనామములే

ప్రజలపానినది. అప్పటికి మతము ప్రమాదాన భావమునానాని నిత్యమైతి కాది కర్మల క్రింద పరిణమించినది. తత్సంబంధ మగు మంత్రతంత్రాదులను చదివి వానినాచరించువారు బ్రాహ్మణులైరి. త్రివిధములను వైశ్యులు నీచుత్తమముల నంత శ్రద్ధతో నాచరించుట మానిరి. శూద్రులు పూర్వకే పరిత్యజించిరి. దేశాంతముల కేగి వెళ్ళునంతయు లంబు నివసించి బ్రాహ్మణులతో సంబంధము లేకుండగండి మరలి వచ్చినవారందరను ఛండాలలు, దామ్యులు మేల్పులునైరి. వేదములను ఇతిహాసములను పురాణములను బట్టిచూచినచో ఛాన్దస మిటుల నేర్పడినట్లు మనము గ్రహింపగలుగుచున్నాము.

చెన్నై రాష్ట్రీయ సంఘసంగ్రహణసభ - నెల్లూరు

ద్వితీయదినచర్య

ఈనెల 6 వ తేదీన ఉదయము 7-40 గంటలకు పురమందిరమునందు సమావేశమైనది. శ్రీయుత గంధి గారు కూడ దయచేసిరి.

5 వ తీర్మానము.

ఉన్నతపాఠశాలలలోను, ప్రాథమిక పాఠశాలలలోను శ్రీవిద్యాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారును, అధికారులను స్థాపించినట్లునైతే ఈసభవారు తమకృతజ్ఞతను వెలుపుచున్నారు. అట్టివిద్యను ఫలితమైనదానిని చేయుటకై ప్రభుత్వమువారికి ఈక్రింది విషయములను విన్నవించు దలచినారు.

మాడవతరగతివైకుండి బాలికా పాఠశాలలో శ్రీలక్ష్మి ఉపాధ్యాయులనుగ నేర్పరుచుట స్కూలు వైసుల తరగతివరకు మాతృభాషలో విద్యను గలుపునట్లును, ఆంగ్లేయ విద్య నిర్బంధవిద్యగా నుండగూడదనియు కంచిపురమందున్న ఉన్నత బాలికా పాఠశాలలలో ఆంగ్లేయవిద్య ఇచ్చాపాఠముగ నుండునట్లుచేయుట ప్రతిజిల్లాలోనునొక ఉన్నతపాఠశాలయు నొకబోధనాభ్యాస పాఠశాలయు స్థాపింపవలెక. శ్రీలక్ష్మి సాంకేతికవిద్యను, చేతిపనులను నేర్పవిద్యను నేర్పుటకు ఒక్కవిద్యాలయము నైన స్థాపింపవలయును.

వి. వి. జోగయ్యగారు వైతిర్మానమును ఉపపాదించిరి.

వి. భావనాచార్యులుగారు ఆమోదించిరి.

6 తీర్మానము

విలంకుకన్యలకు వివాహముచేయుట యుక్తమనియు అవసరమనియు నీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. హిందు విలంకువుల ఉన్నతికై ప్రతిజిల్లాలోను స్వతంత్ర వృత్తులను కల్పించివారు స్వతంత్రముగా జీవించినట్లును దేశమునకు ఉపయోగమైనవారిగా చేయుటకును దోడ్పడవలెను.

జేమూరి శ్రీరామ కృష్ణగారు ఉపపాదించిరి.

పి. పాత్రోగారు బలపఱచిరి.

సభ్యులలో నొకరు విలంకువులకు వివాహముచేయుట అనవసరమనియు, వీరికి వివాహములైన కన్యలకు భర్తలందొక కరనియు చెప్పిరి. వీరిసరణకు ఎవరను బలపఱచ నందున తోసి వేయబడినది.

7-వ తీర్మానము.

సంఘసంగ్రహణ విషయములనుగూర్చి తగినయోర్పాటులను చేయుటకు కొన్ని సంఘములను రాజధానియంతయు స్థాపించి అందొకదాని నెండులో సంఘముగా నేర్పరుచుకొని హిందూదేశమునందు జరుగు సకల సంస్కరణప్రయత్నములను ఉపసంఘములకు తెలియజేసి ఒకవిధమైన సంస్కరణపనిని కార్యమాలముగ చేయవలెనని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

జి. కందసామిశెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

కాళినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు బలపఱచిరి.

తరువాత జి. సత్యమూర్తిగారు వైవిషయములగురించి కొన్ని నిబంధనలను నేర్పాటుచేయుటకు ఒకసంఘము ఏర్పాటు కావలెనని ఒకతీర్మానమువెట్టిరి. ఆ సంఘములో కాళినాథుని నాగేశ్వరరావుగారును, యస్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారును, యం. చెంగయ్యగారును, జి. కందసామి శెట్టిగారును, ఎ. మహాదేవ్ గారును, కె. పి. రామనాథుగారును సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

8-వ తీర్మానము.

ఈక్రింది సంస్కరణలు అవసరములును, పోల్సాహ పరచదగినవియు నని యీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

(ఏ) ప్రతికాపులోను ఉన్న ఉపశాలవారు కలసి భుజించుట, వివాహములను జరుపుకొనుట. (బి) చుట్ట, త్రాగుదు మున్నగు దుర్భాషములను పోగొట్టుటకు సదుపాయముల నేర్పించుట. (సి) దేవాలయములలో నీచవృత్తిచే జీవించు వేదదాసీలను తీసి వేయవలెనని.

వై విషయములు వి. శ్రీరామకృష్ణగారిచే ఉపపాదించబడినవి. దొరసామిగారిచే బలపఱచబడినవి.

ప్రాధాన్య. లక్ష్మీనరసు నాయుడుగారు వివాహముల స్వకాపులలో చేసేకొనుటను భోజనములమాత్రము అన్నికాపులు కలసిభుజింప వలెనను ఒకసవరణను చేసిరి. దానిని రెడ్డినాయుడుగారు బలపఱచిరి. వారే బి. పట్టాభిరామా రెడ్డిగారివల్ల సరణచేయబడిన "వివాహములకును, శుభకార్యములకును, కేశ్యలను రప్పింపవచ్చు"నను విషయమునుగూర్చి ఖండించుచు మాట్లాడిరి

ఈ సవరణలు ఓట్లు వేయుగా నిలువలేదు.

9-వ తీర్మానము.

నిమ్మనాల్వార్లసభ.

జేపా రామేశంగిగారు ఉపపాదించిరి.

అదిప్రూడి సోమనాథరావుగారు బలపఱచిరి.

10-వ తీర్మానము.

ఉపాధ్యాయనీ వృత్తిని స్వీకరింపదలచుకొన్న బ్రాహ్మణవిలంకువుల కొక గవర్నమెంటుహోస్టలును నెలకొలిపినందులకు ప్రభుత్వమువారికి ఈసభవారు తమ కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన వందనములనిచ్చుచున్నారు. మరియు నిట్టిదానినే ప్రతి జిల్లాలోను స్థాపింపవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఇది సభ్యులందరియనుమతిని బడసి తీర్మానింపబడినది.

11-వ తీర్మానము.

విద్యార్జన నిమిత్తమును, తదితరొకకరమైన పనులకును పరదేశములకు వెళ్ళి వచ్చినవారిని నిరాఘాటుముగా తమతమ మతములలోనికి తీర్చుకొనవలెను.

ఇది అందరిచేతను ఆమోదింపబడినది.

12-వ తీర్మానము.

నీచవృత్తివలన జీవించు జాతులయొక్క బాలికలను స్థాపించుటకును, విద్యనిచ్చుటకును నేర్పాటు చేయబడి, దాదాభాయిగారి బిల్లుకు యీసభవారు తమమృదయపూర్వకమైన ఆమోదము నొసంగుచున్నారు.

ఇది సభ్యులనాంగీకారమును బడపెను.

అనంతరము యం. చెంగయ్యగారు అగ్రాసనాధిపతి గారికి వందనములర్పించి సభను ముగించిరి.

ఒక సభ

ఈనెల 6 వ తేదీన పురమందిరములో శ్రీవ్యాపతి సుబ్బారావుగారి యాధిపత్యము క్రింద శ్రీమతి ఆనిబి నెంటు గారు "భారత కర్మమునకు భారతీయులు ఏమిచేయవలెను" విషయమును గురించి ఆంగ్లేయభాషలో గంభీరపద్యానమును ఇచ్చి సభ్యులందరికి ఉత్తేజము గలుగునట్లు చేసిరి. మీరు మీదేశమును స్వయముగా పరిపాలించుకొనుట కకకాళము బాగుగా కలుగనిది, మీరు ఎన్నటికి బాగుపడక. విద్యా విషయములలో ఎక్కువగా కృషిచేయవలెను. 40 సం॥ లకు క్రిందట జపాను మీకన్న విద్యలో చాల హీనముగానుండెను. ఇప్పుడు చూడండి ఎంత ఎక్కువగానున్నార. విద్యలేనిది చర్తకము వృద్ధిగాదు. తరువాత మీశ్రీలకు విద్యఅధికముగా రావలెను.మీలో అహల్యాబాయిరాజ్యమేలినది.హిందుశ్రీలు జ్ఞాహీనలుకారు. అకకాళము నియ్యండి. రాజ్యశ్రీశ్రీలు మీరు మహారాష్ట్రలో కూడ పనితెలైన యువతీరల్పములు గలరు. తరువాత నిమ్మనాల్వారి ఉద్ధృంచవలెను. మా ల వారిచేత కూలిచేయుచుకొని దేవ్పయ్యలనివచ్చిన విధిని నేల చేయుదురుగాని చేతికియ్యరు.ప్రతినిచపుపనివారు మీకుచేయుచున్నారు గంధిగారు ఆఫ్రికాలో హిందువులవిషయమై స్వాగత్యగముతో వాకిముందు నడచినట్లు మీలోని ప్రముఖులు సయితము ముందునడవలెన ప్రతివారును వాక్కునుగలుగుట ప్రయత్నింపక కార్యకూరులగుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అప్పుడు బాగుపడుదురు. అని ముగించిరి.

తరువాత అగ్రాసనాధిపతిగారు వీసుటు దొరసానిగారికి వందనములొసంగి సభను ముగించిరి.

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళ. - నేడురేపు పాయంకాలము 6-58 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

కాలమానస్థితి. - నిన్న సభికోష్ఠస్థితి 95 మాత్రము; అధిమోష్ఠస్థితి 77-6 మాత్రము.

పోక. - నిన్న పాయంకాలము జే. డబ్లియూ. ఆరమ్ సాంగుగారు ఇంగ్లండు వెళ్లుటకుగారు కొలంబోకు బ్రెలు డేటివెల్లిరి.

వేదలకు సహాయము. - మదరాసు లిబియేటు స్కూలువారి యధీనములోనున్న చర్చికిసంబంధించిన సిస్టరులు వేదలకు సహాయముచేయుచున్నట్లును, స్కూలుహాలులో రేపు శనివారము కెల్లవారి 8 గంటలకు తమ యధ్యసంవత్సరపు సంతెను జరుపుదురు.

ఇంగ్లీషు మెయిలు. - రైలుబండి సకాలమునకు వచ్చునెడల, ఇంగ్లీషు తపాలు రేపు శనివార మధరాహ్నము 8 గంటలకు మదరాసు పోస్టాఫీసులో బట్టాదాకు వీధిము చేయబడును. పోస్టువాళ్ళు 8లవారి ప్రత్యేకపు సంచులు 2-30 గంటలకే సిద్ధమగును.

రామాయణప్రసంగములు. - నైదావేట రామానుజ విజయవిలాసమందిరమున ఎల్లుండియాదివారము అపరాహ్ణము 8-15 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వశిష్ట భారతిగారు తమ రామాయణ ప్రసంగములలో నేడవయోధ్యాసము సువస్య నింపెదరు.

సోనీరు కాంపిటిషను లీగు. - 1914-15-వ సంవత్సరమున కేర్పడిన వ్యాస బహుమానము నిమిత్తము పోటీ చేయగోరువారు తమ వ్యాసముల నీనెల 15-వ తేదీలోపల పంపవలెను. గడువుమీదే చేరెడి వ్యాసములు నిరాకరింపబడును.

సరస్వతీ బాలికా పాఠశాల. - దీని సభను వర్ధంతుత్సవము జార్జిటవును పిదారియార్ కోనెలవీధి నెం 81 రంగుచామందు నేడు నిర్వహింపబడును. స్కూల్ అసిస్టెం టినిస్సెక్టరు స్వామి నాథయ్యగారి భార్య యగ్రాసనాధిపత్యము వహించును.

ఒక ప్రకటనము. - కీర్తిశేఖరాలైన మేడమ్ బ్లాజ్కో స్కీగారి ప్రత్యాధికము, రేపుశనివారము పాయంకాలము 6 గంటలకు అడయ్యూరునందలి తిరుసాఫికల్ సానైటరీ ప్రధాన కార్యాలయమున నిర్వహింపబడును. సభలో భగవద్గీతాది పఠనములు జరుగును. ఆనిబి నెంటు దొరసానిగారు కట్టకడపట నువస్యనించెదరు.

**నోటీసు
చెన్నై పురిలోని మైకోర్టు
న్యాయస్థానమున**

సాధారణ అసల్ సివిల్ అధికారము.

1914 సం॥పు సివిల్ వ్యాజ్యము నెం 160.

గుడివాడ రంగయ్య శెట్టి వర్తకుడు, సాకిక్ నెం. 70 వరదా ముత్రియప్పకవీధి, జార్జిటవున్.

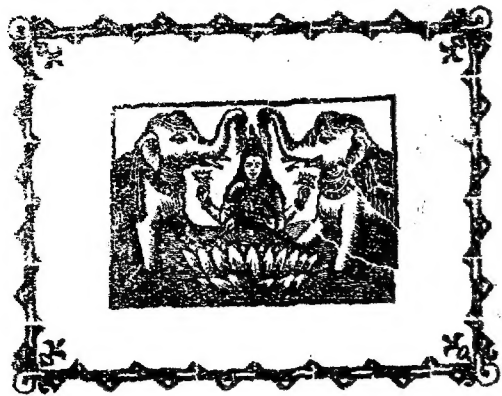
చెన్నై పట్టణము.....వాదికిన్ని

1. గుడివాడ నారాయణశెట్టి వర్తకుడు, సాకిక్. నెం. 120 వరదా ముత్రియప్పకవీధి జార్జిటవున్, చెన్నై పట్టణము.
2. టి. చెంచురామయ్యశెట్టి, గుమస్తా సాకిక్. నెం. 80 వరదా ముత్రియప్పకవీధి, జార్జిటవున్, చెన్నై పట్టణము.
3. గుడివాడ మొకటే మెరుమాళ్ శెట్టి, మొదటి ప్రతివాది కొమారుడు అలినతోగూడ వైవిలాసమునం దుండువారు - ప్రతివాదులకున్న.

మిస్టర్ జడ్జి జేక్ జెల్ ప్రభువు గారివలన 1915వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 8వ తేదీన యిందులో చేయబడ్డ ప్రభువు డిక్రీ తీర్పు ననుసరించి యిందువల్ల తెలియజేయడ మేమన్నను, చెన్నై పట్టణము జార్జిటవున్ కరదా ముత్రియప్పకవీధి నెం. 120 లో జి. నారాయణశెట్టి అందుకో అనువేట జరుపుకూకచ్చిన వ్యాపారములో వాదికిన్ని 1, 2 పులివాడులకున్న వున్న ఉచ్చుడి, 2 డో ప్రతివాది సంబంధపడిన కలుకు 31-1-1918 లోనున్న, వాదిన్ని 1 టో ప్రతివాదిని సంబంధపడిన కలుకు 18-7-1914 లోనున్న వీడిపోయినది.

ఈ 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 8వ తేదీ. మొకటే మెరుమాళ్ నెం. 80, సాకిక్ రాధాకృష్ణజనములేదు.

ప్రజు. P. Ramachandraswamy అధికారి లిట్టు ప్రకటన యుద్ధపుటోడను లిమ్మ

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 7-తేది

శుక్రవారము.

దేశ భాషలు

దక్షిణ హిందూస్థానమున దేశభాషల యుగము ప్రారంభమయినది. ఆంధ్రమొక్కటియే ప్రసిద్ధిదేశముననున్న దనుకొని యొకవిధముగా మనము మురియు ముడినకాలము దాటిపోవు సమయ మాసన్నమగుచున్నది. అరవమున జరుగు ప్రయత్ని మొక కొంచె మిటీవల నొకానొకచోట పేర్కొంటిమి. నేటిదినము కన్నడభాషాభ్యుదయమునకు మైసూరు సంస్థానమున నుత్తమస్థానమున నుండు వారు వివరించుచుండు విషయములను విమర్శించు తరుణ మబ్బినంతలకు సంతసించు చున్నాము. ప్రారంభమయి యుండు నుత్సాహము పట్టుదలను బురికొల్పినేని దాక్షిణాత్య ద్రావిడభాష లొండొంటి నిదర్శనముచే నభిరకాలమున మిక్కిలి ప్రముఖములై దేశోద్ధారకములు కావచ్చును. అందును కన్నడభాష దత్తుత్రులు దలచికొని రేచి మనయందరకును మార్గవర్క మగుటకు తగిన సదుపాయము లమరియున్నవి. ఆభాషకు నొకటి రెండు నమకూలము లున్నవనుట నిజము. కడచి మూడవతేదిని బెంగళూరున సమావేశమైన కన్నడసాహిత్య సమావేశ సమయమున నధ్యక్షత వహించిన ఎ. వి. సంజుడయ్య ఏమ్. ఏ. ఎమ్. ల్. పి. ఐ. ఇ. గారు నడివిట్ల కన్నడభాషాపయోగ మొక్క మైసూరునమాత్రమే గాదు మద్రాసురాజధానిలోని కొన్ని జిల్లాలలోను హైదరాబాదు రాజ్యములోని కొన్ని మండలముల లోను బొంబాయి రాజధాని యందలి కొన్ని ప్రాంతములలోను కన్నడభాషనువాడు వార్తభాగమున్నారని ఇట్లువిభాగము కలిగియుండుచేత వాడుకయందలి భాష జాతీయముల నేమి, కడజాలమున నేమి ప్రాంతప్రాంతమునకును వేరుపడినది. భార్యారు భాష యొక్కటియు మంగుళూరుభాష యొక్కటియు మైసూరుభాష మరియొక్కటియునను భాషము ప్రజలలో భాగగా నాలుకొనియున్నది. ఈ విభేదములు తెలుగునందువలె ప్రత్యేకమగు గ్రాంథికభాష యొకటియుండినంతకష్టమును కలిగించి యుండవు. క్రీ. శ. ఐదవ శతాబ్దము నుండియు కన్నడగ్రంథములు నుపసిద్ధములు. మొదటజై నుల చేతను పిదప లింగాయతులచేతను తుదకు వైష్ణవులచేతను రచితములైనవి కలవు. గొప్పవాఙ్మయమున్నది. కాని ఈవాఙ్మయమంతయును హళగన్నడమని ప్రయవహరింపబడు పూర్వభాషయందున్నది. ఇటీవలి వదనరచనకును తదితరరచనకును కమువారు కొంచె మించుమించుగా ననకు సరిపోవు నొకవిధమగు చుచువచ్చుచున్నారు. కావున కమునగూడ నేప్రాంతపు యు ననుట వారిలో లు విడియుండుట

గాని వేరువేరుప్రాంతములవారు వేరువేరుభాషాసాంప్రదాయములు స్వల్పముగా కలిగియుండుట కానినిజముగా కన్నడ ప్రజభాష సభివృద్ధి చేసుదలంచినయెడల నెక్కువ యాటంకములు కావాలవు. మైసూరు స్వదేశసంస్థానము. ప్రభుత్వమున నుండు మహారాజగారును ప్రజలును నందరును కన్నడ భాషాపయోగము నేటి కన్నడవాఙ్మయము గూడ కన్నడమహారాజులగు మైసూరు ప్రభువుల యండన సభివృద్ధియొనరి. కన్నడప్రాంతములలో నెల్ల మైసూరురాష్ట్రమే ప్రముఖముయ్యున్నది. అచ్చటి ప్రభువులును ప్రజానాయకులును శ్రద్ధవహించి వాఙ్మయనిర్మాణమును ప్రోత్సహించదలకొనరేని తప్పక యచ్చటి జాతీయమే భవిష్యత్తున కన్నడభాషకు శరణ్యముకాగలదు. ఆంగ్లభాష నిదర్శనముడనే యున్నది. మొదటనాంగ్లభాషలో ముఖ్యవిభాగములు మూడుండి పిదప నొకవిభాగపు వారికి రాజకీయోపాధ్యయ కలుగుటవలన నావిభాగపుభాషయే ప్రసిద్ధమయి పరగినది. ఇంత దనుక సంజుడయ్యగారు నుడివిట్లు సంస్థానమంతయు కన్నడమేమైనను పరిపాలకులు కన్నడలేమైనను ప్రభుత్వపు కార్యాలయములభాష యాంగ్లముగా నుండియుండుటచేత కన్నడమునకు ముక్తికలుగలేదు. నిజముగా నిట్టి మిక్కిలి శోచనీయము. కాని దీనికిని కారణము లేకపోలేదు. మైసూరు బహుకాలము మహారాజుపేరిట నాంగ్ల పరిపాలనమున నుండినది. అప్పుడచ్చటి ఏర్పాటులెల్లయును నాంగ్లపరిపాలిత మండలములలోని ఏర్పాటులనే యనుకరించియుండెను. ఆచాయనేటికిని విషవలేదు. ఒక్క భాషావిషయముననే కాక మరియితరవిషయముల ననేకముల నది కానవచ్చుచునే యున్నది. అయినదివా విశ్వేశ్వరయ్యగారి పూర్వమును మైసూరు ప్రజాసభివృద్ధి సూక్ష్మమునను మహారాజగారి యాదార్యమునను నేటిదినము ప్రజలచుగు సంచలనము మైసూరు సంస్థానమున నుద్భవించినది. ప్రజాహిత కార్యపరత్వము మొదైనది సంజుడయ్యగారు నుడివిట్లు హైందవభూమికి సామాన్యమగుభాష పొడసూపునకుట నేడుకాదు బహుకాలమువరకును దలంపరాని మాట భారణ ప్రజాకాంగ్రభాష యబ్బినను మాటయు కల్లయే. అందుచేత సజీవములై సారవంతములై యుండు దేశభాషలుండి తీరగలవు. వీనిని జాతీయదేవననిర్మాణమునకు వలయు సర్వశిక్షణమునకును ననువగురీతిని సభివృద్ధిపరచుట యత్నావశ్యకము. ఈవిధముగా విషయములను వివరించి సంజుడయ్యగారు 11-15 సంవత్సరములలో నాంగ్లమునదిప్పుడు పట్టపరీక్ష నందినవీక్షితులగు యౌవనుల వంటి యౌవనులను కన్నడశిక్షణముచేతనే సిద్ధము చేయవచ్చునను నభిప్రాయమిచ్చిరి. వీరు ఆలోచన సేయక యత్సాహ మాత్రముచేత సభిప్రాయ మిచ్చినవారు గారు. ప్రస్తుతము దేశభాషలలో ముఖ్యముగా కన్నడమునగల వాఙ్మయ మంతవరకు సహకారి యనుగ్రహమును నన్నివైపులనుండియు విమర్శించినారు. గ్రంథవిషయము, రచనాశైలి, స్వతంత్రరచన, భాషావిశిష్టత వైరశ్యములు అన్ని సదర్శములను జక్కగా నాలోచించి యిప్పటికి కన్నడమున నేమియు కానరాదను సంతపరకును నొప్పుకొనినారు. ముందు నడువవలసిన మార్గములను చూపినారు. శాస్త్రీయపదములు వాడుకలో నున్నవాని నుపయోగించుకొని లేనిచోట ప్రత్యేకముగా వికారసమాసములను చేయుటకంటె ఆంగ్లపదములను నున్నవి యున్నట్లు స్వీకరించుటే తగునను సూక్ష్మోక్తమును వివరించునంతవరకును విమర్శించినారు. వీరు రాజ్యాంగములోని ప్రముఖులలో నొక్కరనిన వీరిమాటలకు గల విలువ

యధము కాక మానను. అచిరకాలముననే మైసూరు సంస్థానమున రాజకీయభాష కన్నడము కాగలదు. రాజకీయప్రోద్బలమున్నందున మొన్నటి సమావేశమున సంజుడయ్యగారు చేసిన సలహా ననుసరించి యనధికారసంఘ మొక్కటి యేర్పడి సాధ్యమయినంతవరకు అన్నిప్రాంతముల కన్నడమును సమన్వయముచేసి నవీన గ్రంథసమదాయమును నిర్మింపింపగలదు కన్నడవిశ్వవిద్యాలయము మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమై యొక్కగలదు. గాంధీద్యమము పొడసూపి యంతకాలమైనను సాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసమన్వయ తలంచి ఏడుకావచ్చినను నాంగ్లమే మొదట సర్వాచీనపద్ధతులతో సభివృద్ధిపండుటకు దాక్షిణాత్యభాషలలో పేరుగాంచి నను కన్నడము త్వలోనే ముందునడువ గలదనియు దానితో సమానముగా నుండుటకు నాంగ్లమును నితరద్రావిడ భాషలును నిరంతరపరిశ్రమ చేయవలసి యుండుననియు మాకు దోచుచున్నది. మన ద్రావిడభాషలలో నొక్కదానికైన స్వదేశ సంస్థానపురా పుండుటచేత నన్నిటికి నికముందు రానుండు చురుకుననున కనుకూలము పొడగట్టి యుండుటకు సంతసించు చున్నాము. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి విషయమున నాంగ్ల లింగనభాగరూకులగుచుండు గాక. మధ్యమ పాఠశాలలలో దేశభాషా శిక్షణముఖ్యాంగము కావలె ననిన మహారిష్టమనిన కొందరు మహాయకులు సంజుడయ్యగారి యుపన్యాసమును మనము చేయుకొందు గాక.

అన్నిసథల లోపాలు నెల్లగారుపురమున సనాతన ధర్మసభయు జరిగినది. ప్రాశస్త్య సుందర రామయ్యగారు గ్రామనాధిపత్యము వహించిరి. ఆ సభ నలకరించిన హైందవప్రముఖు లుండలేదని చెప్పుటలము. బ్రహ్మశ్రీ వేదము వెంకటరాయ శాస్త్రిలవారియొక్కయు జీ. వెంకటరంగరావుగారి యొక్కయు పేర్లు స్ఫుటముగా వాగినబడినవి. కాని, సంఘసంస్కారసభయు సనాతన ధర్మసభయు నేక కాలమున నగుటచేత సనాతన ధర్మసభకు స్వల్పసంఖ్యాకులే వచ్చియుండుట యొక యాశ్చర్యము కాదు. అందులో సనాతన ధర్మసభవారు "వర్ణాశ్రమధర్మముల" నిప్పు డుండునని యుండునట్లు అంగీకరించువారే రావచ్చునని తేలిక ఆ యంగీకారమును వ్రాత మూలకముగా దీసికొని రట. ఇదియు కొందరును దూరము చేసియుండవచ్చును. అయిన సనాతన గర్వాభిలాషులకు పట్టుగొమ్మయగు వర్ణధేదమును నిర్మూలించుటకు సర్వప్రయత్నములొనర్చి విజయుడయ్యుండు గంధియెట్లు సభాస్థానాలంకారమున కర్హుడయ్యెనో వారికే తెలియవలయును. ఎల్లవ నేమి గంధిగారి రాకకై వేడియుండి ప్రాశస్త్య సుందర రామయ్యగారు పర్యవేసించిరి. వారియుపన్యాసమున సంఘసంస్కారులను క్రైస్తవ మిషనరీలును, బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజము వారును వీరందరకంటె నెక్కుడుగా మహాదేవ శాస్త్రీగారును ఖండనకు పాత్రుయిరి. సనాతనధర్మపక్షముగ ప్రాశస్త్యగారు చెప్పిన సవినాశములేనియును లేవు. మనవైరాగ్యమును మనపారిశుధ్యమును మనము వదలరాదని వారి యుపన్యాససారమని వారే కడపటి వాక్యములలో జెప్పిరి. పాశ్చాత్య పౌరస్వ్య నాగరకముల పునాదులు ప్రత్యేకముగా భౌతికాధారముల మీదను ఆత్మికాధారముల మీదను నిడబడినవని నిరూపింప ప్రయత్నించిరి. వాదార్థము స్థూలదృష్టికి నిట్టినిర్ణయములు నిజముకావచ్చును. సూక్ష్మముగా విచారించినచో కొంత వైలక్ష్యమున్నను తుదకు నాత్మకు భౌతికప్రపంచమును, భౌతికప్రపంచమునకు

మీరుగ్రామ మే రే:— గవ్వపాతడి కాగ లిట్లు ప్రక
టించిరి:— జన్మనీవాని చిన్న చిన్న యుద్ధపుటోడలు లిమూ
తీరదు నను వచ్చినది

కార్యాలయము

అప్రిల్, జర్మనీ వారు విజయము కలిగినదనుట.

లాహోరు మే 6:—4 వ తారీఖున శ్రీ. యందు, యం శైవట్ ప్రతికట లండను విలేజు పంపినవార్త:—కాశ్మీరి యనులలో తమకు విజయము కలిగినదని అప్రిల్ వారు, జర్మనీ వారు నిన్న ప్రకటించింది. నేడు జర్మనీ అప్రిల్ వారు నుండివచ్చిన వార్తలవలన వారు తమ మాటలను తామే మార్చుకొనినట్లు అకస్మాత్తుగా జర్మనులు ముందు నిలబడి యున్న రష్యనుల నే నను భేదిం చు కొని జర్మను సేన దువలనయొక్క కుడివైపు బిడ్డవరకు వెళ్లినను రష్యను సేన వెళుకకు వెళ్లేదని జర్మనులు, అప్రిల్ వారులు బిడ్డకొను చున్నారు. కోర్ ల్యాండునై దండెత్తినజర్మనులు, మాకు యుద్ధముకద్దు. యుద్ధమామిది వదిలి జర్మను నావలనై వెళ్లి బాల్టిక్ సముద్రము మీదుగ వెళ్ళుము. వెళ్లనియ్యి కోరుటకు సిద్ధముగ నున్నారని వెల్లొగ్గాడే నగరమునందలి యుద్ధప్రణిపాతముచున్నారు.

జర్మనులు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలో ప్రవేశించుట.
సిమ్లా మే 7:—ఇంగ్లండునుండి సిమ్లాకు యాక్రిందివార్త వచ్చినది:—జర్మనీ వారు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలో ప్రవేశించుట వలన రష్యనువారికి ఇబ్బంది ఏమిలేదు. ప్రైముఫ్రెక్ వెల్లొ గ్రాడ్ విలేజురీ యాక్రిందివార్తను పంపినాడు:—జర్మనీ వారు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలోకి తీసికొనివచ్చిన సేనలతో పటాలముల కన్న హెచ్చులేదు.
రస్సీ ఇన్ వాలిడ్ అను రష్యనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాసి నది:—జర్మనీ వారు బాల్టిక్ రాష్ట్రములలో ప్రవేశించి నంతమాత్రమున రష్యను మిలిటరీ అధికారులు యిదివరకు తేసికున్న ప్రానులను మార్చుకొనవలసిన అవసరము ఉన్నట్లు తోచదు. ఏలనగా, వెల్లొ గ్రాడ్ జిల్లాలోనున్న సేనలు ఏయి జర్మనులను యెదిరించగలవు.

జర్మనీ
టర్కి వారి దుస్తులను ధరించినజర్మను ఆఫీసు
లాహోరు మే 6:—4 వ తారీఖున శ్రీ. యందు, ఎం శైవట్ ప్రతికట లండను విలేజు పంపినవార్త:—టర్కి ఆఫీసులలో దుస్తులను ధరించిన జర్మను ఆఫీసులను ప్రెటోరియా పట్టణములో, చంపిన్ ట్రో కేట్రనానుండి వార్తలువచ్చినవని డాక్టరుడిలన్ గారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికకు తెలియజేసిరి.

బొంబే
మోటారుబండ్రకు వర్తిం చు శాసనము
బొంబయి దొరతనమువారి నిబంధనలు
బొంబయి మే 6:—మోటారు బండ్రకు వర్తిం చు శాసనము ననుసరించి బొంబయి దొరతనమువారు కొన్ని నిబంధనల నేర్పాటుచేసిరి. ఈనిబంధనలను బొంబయిరాజధానిలో నమలులోపెట్టుట కాలోచించుచున్నారు. బుడితోలువారిని ముందుగా పరీక్షించినగాని, రై నెన్ను లియ్యబడవు. బండ్రను గంటకు 15 మైళ్ళదూరము కంటే ఎక్కువ వేగముగ నడిపించ కూడదు. రై నెన్నులు ఇచ్చుఅధికారుల అంగీకారమును పొందినగాని, ప్రజలకు తప్పుకొండనీ వాయింపుగంటలు మున్నగు వానిని వాడకూడదు. పెద్దధ్వని కలిగించు, బూరాలు గంటలు మిటుమిటుకొల్పులాదిరిలు, అధికారుల ఉత్తరవులు లేక్కడ పయోగించకూడదు.

ఒక దొరసాని ఒక మార్వాడి:
పూనా మే 7:—ఎల్. రాస్ అను యూరేషియను స్త్రీ మార్చి 16 వ తారీఖున రైలులో పూనాకు వెళ్ళుచుండెను. రైలు పరుగెత్తుచుండగా దులీచంద్ ఉమాజీ అను మార్వాడి దొరసాని కూర్చున్నట్లు వెట్టలో ప్రవేశించెను. రాస్ దొరసాని వెంటనే గొలుసును లాగెను. రైలు ఆగి పోయినది. రైలువే పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు కింగు మార్వాడిని అరెస్టుచేసి జామీనుమీద విడుదలతోను. ఇప్పుడు యీ కేసు బెల్గామ్ కంటన్ మెంటు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దాఖలైనది. మార్వాడి హతకాలపనిని రోజుకు రారేదు. వానిని పట్టుకొను అయినది.

దగా కేసు.
పూనా, మే నెల 6:—రాక్షసిబొగ్గు కక్ష నైస్మెంటుల సంబంధముకి. గృహవిషయమై యాగోజా సిటీ మేజిస్ట్రేటుగారు కాన్ గాకోర్టులో నొక దావా లేబడినది. పూనాలోని

కాటక్ అందునిల్లుమిల్లు ఏజంట్లగు రావుబహద్రుర గారు నారాయణ అమర్ చంద్ర, నేట్ చతుర్ముఖ బాలముఖంద గారులు ముద్దయుల హక్కుస్థలక్ష్యకరమూకలో గారు ఫిర్యాది. ఈ ఫిర్యాది యాతీయ విస్తవించు కొనెను. ప్రస్తావన మిల్లునకు రాక్షసిబొగ్గును సప్లయ చేయుటకు నేనొడంబడితిని; సరకునకై చేర వలసి నై క ము ను బాకీ ముంచక అప్పటికప్పుడే చెల్లించుమనుటకు ముద్దయు లొడంబడిరి. కాని వారు బాకీ యేర్పడి ఏప్రిల్ నెల 25-వ తారీఖున వారు నాకం వెనీ పత్తమున నొకమాండీ యూ 2800 లకు ఇచ్చిరి. అది మారలేదు. ఇంతలో బొంబాయి నుండి నూరుటన్నులరాక్షసిబొగ్గు గల కక్ష నైస్మెం టూకటి క్రొత్తగ వచ్చిచేరెను. మాండీ మారలేదని సేను ముద్దాయిలతో చెప్పగా; వారు నానాకరీచేతికి రివందలూరూపాయ లిచ్చి, క్రొత్త కక్ష నైస్మెంటుకు సంబంధించిన రైల్వేరసీదు నిచ్చినయెడల, రైల్వేరసీదుకైకమునంతయు నిచ్చెదమని ముద్దయులు చెప్పిరి. రైల్వేరసీదు ఇవ్వబడెనుగాని కోర్టువారు నోటీసు లను జారీ చేయించిరి.

ముల్తాను
గడిదిడికి కారణము.
ముల్తాన్; మే నెల 5:— యూగ్ బోలీసు నూపరిం టెండెంటు విల్సన్ గారు సాక్ష్యమునగుటలో నీక్రిందితీరుక చెప్పిరి. అనాచంద్ర పూరు ఉత్తరభాగమున కొందరు దుర్గాల్లులు గలరు. గవర్న మెంటువారికి బలము లిగినదని వా రభిప్రాయపడుచున్నారు; జర్మనులు రచ్చుచున్నారను కడతని ఇంచుకై నను తెలివిలేనివారి నీవలకు విసింపుచున్నారు. తమకు హానికరముగ పనిచేసిన తెగ వారందరిమీదను పగతియ్య కొనుటకు ఫిర్యాదీలు ప్రయత్నించినందున, భోగట్టావి-భంగము కలిగెను. కాని, యిందులకు :—గలవు. ఈవిషయమున జక్ష్ మేనేను ముఖ్యము. చాలినంత పోలీసు సిబ్బందిలేదు; మతియు నొక్కొక్కప్పుడు విచారణ జరగించుటకు ఉద్యోగిగలుగు లేక, భోగట్టావిచారణ పదిపదు నైదు రోజులకాలము ఆపివేయించవలసియున్నది.

ఇస్సానాలా కేసు
80 ముద్దాయిల మీదకేసు తీసివేయుట.
ముల్తాను మే 6:—ఇస్సానాలా కేసులో, మిగిలియున్న 40 మంది ముద్దాయిలలో 80 మందిమీది కేసు తీసివేయబడినది. ఈమంది ముద్దాయి బందిపోటు నేరమునకును, నిష్కర్మమిట్టిం చి నష్టము కలిగించినందునకును విచారణ చేయబడుదురు.

కలకత్తా
మామూలు ఆలస్యము లేక నె వివాహమును జరిపించుట కుత్తరువు.
కలకత్తా, మే నెల 6:—థామస్ ట్రెవెల్లార్డు అను బ్రహ్మచారి భారతీయ సేనలో నుద్యోగమునందున్నాడు. ఈత డీ నెల 6 తేది అసగా గురువారమునాడు రణరంగమునకు పయనముకావలసినటుల ఉత్తరు వొసగబడెను. ఈతనిని ఎఫ్ డిల్ డిలరెవరీ కటిరీయా యను కన్యకును పరస్పరము అను రాగముగలిగి, యూరువురు నొందొరులను వివాహమాడ గోరి, వెల్లార్డుయొద్దరంగమునగూర్చి తెడలిపోవుటకు పూర్వ మే వెండ్లిని పూర్తిచేయించుకొనవలెనని వారికిద్దరికిని కోరిక కలిగెను. అందుమీద, మామూలుమేరకు ఆర్డీ పెట్టుకొనిన పిచ్చుట నాలుగుదినములు వ్యవధి యుండవలయును. నియమమును ఆ ను సరించక, వై సందర్భములను జట్టి, వెన్సంటనే వెండ్లిజరిపి సర్టిఫికేటు నిచ్చునటుల సీని యర్ (మేరజి) రిజిస్ట్రారుగారికి ఉత్తరు వియ్యవలయునని కోరుచు నివ్వడిదినము ప్రాకోర్టులో న్యాయమూర్తి గ్రీన్స్ గారియెడల ఆర్డీ దాఖలు చేసికొనగా, న్యాయమూర్తిగారు విచారణజరగించి యాగోజీ వెండ్లిని పూర్తిచేసి, సర్టిఫికేటు నిచ్చునటుల అనుజ్ఞాసరిరి.

‘కోర్టులెక్కి కొల్లపోవుట’ యనుటకు నిదర్శనము
దుర్రూక్ దావా.
కలకత్తా మే నెల 6:—కోర్టులెక్కి కొల్లపోవుటకు నిదర్శనముగ ఆ నొ విలేజురీయొకడు ఆరాజిల్లాజడ్డిగారి విచారణలో నుండు రెండవ దుర్రూక్ దావో కేసును పేర్కొనుచున్నాడు. రీవా మహారాజగారు దుర్రూక్ గంధానమునందలి సంపూర్ణాధికారము తనదేనని మహారాజా కృష్ణప్రసాదసింగుగారిమీద నీ దావా తెచ్చిరి. కేసువిచారణ కడచిన మార్చి నెల 2-వ తేది ప్రారంభమయెను. ఇంకను బహుళ రెండునెలల కాలము విచారణ జరుగవచ్చును. ముద్రసిద్ధులగు బ్యారిస్టరు లును, కలకత్తా ప్రాకోర్టుకల్లెక్షను ముమారార్థుర ఈదావా

లో కక్షిదారుల పక్షమున వాదించుటకు ఆ చ్చ టి కి వెల్లొ యున్నారని వారికి నునుములపరిమితములు. రాజా కక్షిదారుల ఖర్చు రహస్యమి 6000 రూపాయలు కావచ్చును. అంచన వేయబడుచున్నది. వాదిని కమిషన్ పద్ధతిక్రింద విచారించుటకై కక్షిదారు లిరువైపువారును చెరి 28500 రూపాయలు న్యాయవాదులఫీజులకై భరణతు నుంచవలయునని యార్ద్రాయెను. ఇంతజరిగినను, ఈవ్యాజ్య మిచ్చుటనే (ఆరాజోనే) పర్యవసానపరిష్కారమునగవలకపోవచ్చును; బహుళ ప్రాకోర్టుకో, తుదకు ప్రీవీకౌన్సిలుకో ఎక్కువచ్చును.

ఆయుధములను రహస్యముగ తీసికొనివెళ్ళుట
రైల్వేగార్డు అరెస్టుకావటం
డక్కా, మే నెల 6:—డక్టర్ అను రైల్వేగార్డు కడు రై సక్స్ నులేకయె ఆయుధములను కొన్నిటిని రహస్యముగ తీసికొని వెళ్ళుచుండెను. పోలీసు నుద్యోగిగలు డొకడు తాను, రాజుగ్రోహిని బొంకి యాగాడ్డవద్ద నొక ఆయుధమును కొనెను; దానికయమును కరెక్ట్ సీనోట్లు రూపముగ నిచ్చెను. ఆనోట్లమీద నేవో గుర్తులుంచబడి యుండెను. ఆగు ర్తులకుపట్టి, యాపోలీసు ఆఫీసుగారు గుట్టునుబయటలెట్ట గలిగిరి. నోట్లుకూడ కొన్ని దొరికినవి. గార్డు జామీనుమీద వదిలబడియున్నాడు.

ముసల్మాను పరాబాంబు కేసు
దొరతనము వారి ఫిర్యాదు
కలకత్తా మే 6:—ఏప్రిల్ 2 వ తేది బంగళా దొర తనమువారు ముల్తాను పరాబాంబు కేసుకు సంబంధించిన విషయములను విచారించుటకు ఒక కమిటీని యేర్పాటు చేసిరి. ఈకమిటీవారే యేవిషయములను గురించి విచారించుదురని యున్నారు. ఈకమిటీవారు తమ తీర్మానమును వారు తీర్మానిం చిన గుర్తించినవారు

యెయిలరసాక్ష్యము కమిటీవారుపరీక్షించి, సాక్ష్యములలో గనుబడిన పరస్పరభేద కారణములనుగురించి అభిప్రాయములను తెలుపవలయును ఈవిచారణకు సంబంధించినసంగతలు, సాధ్యమైనంతకేవలలో అధికారులకు పంపవలె.

బారానాగోరు నారాయణ్రశాల
ఇంజనీరు దావాచేయుట.
కలకత్తా మే 6:—అలగ్నాండరుగాలు 8168 రూపాయల నష్టము యిప్పించవలసినదని, బారానాగోరు నారాయణ్రశాలాధికారులమీద దావాచేసెను. ఈదావాను నేడు ప్రాకోర్టులో జప్తిను ఇషాముగారు విచారించుచున్నారు. వాదిచెప్పు సంగతులివి:—అగ్నము 11 వ తేది సేను ప్రతి వాదులుడడంబడికచేసికొంటిమి. ప్రతివాదుల 60 వే నీకి బార్లీ హెండ్రగునగారు మేనేజరు ఏజంటు ప్రతివాదులు నాకు తమ ప్యాక్టరీలో ఇంజనీరుగ నాలుగు సంవత్సరములు ఉద్యోగమిచ్చుటకు యేర్పాటు చేయబడినది. జీతము నెలకు రూ 250 లు తనవారే 800 నెలకు వృద్ధిచేయ వలయును. నేను 1918 సం॥ ము నవంబరు 5 వ తేది వరకు పనిచేసి జబ్బు చేయగా ప్రతివాదులనడిగి, సీను వెల్లితిని. 1918 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ఆజీతముమీదనే తిరిగి ఉద్యోగమియ్యగా కుటుంబముతో హిందూదేశమువచ్చి పనిలో చేరితిని 1914 వ సంవత్సరము మార్చి 6 వ తేదిని నేను తిరిగిపనిలో చేరితిని. రూ 300 ల జీతము 25 రూపాయల అలెవెన్ను యేర్పరచుకొంటిని. మే 10 వ తేదిని యంత్రములను చూచి అధికారిమిచ్చిరి. అప్పుడు జీతము రూ 321 లు అలెవెన్ను రూ 50 లు. తనవారే కాను 10 వ తేదిని, నన్ను అన్యాయముగ పనిలోనుండి తీసివేసిరి. ప్రతివాదుల క్రిందిసంగతులను తెలియజేయుచున్నాను:—వాడి జబ్బుచేసేమాతో చెప్పకుండ వెల్లిపోయినాడు. మొదట మేము వ్రాసికొనిన ఎగ్జిమెంటురద్దు కాలేదు. వాదిస్కాట్లండు వెల్లి ప్యాక్టరీకి వచ్చి పనిచేయుటకు అతజ్ఞ యిక్కువలసినదని కోరినాడు. మేము ఇందుకునున్న తించినాము. వాది మాకు సరిగ్ పనిచేయలేదు. ఊరక మాలీల మీద కోపముపడి, కొట్టినాడు. అనిభేతుత కనుపరచినందున, పనినుండి తొలగింపబడినాడు.

దొరతనమువారు స్త్రీయరులను తీసికొనుట.
కలకత్తా మే 7:—స్త్రీయ్యు మెకపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మే, జూన్, జులై నెలలో కరాచి రేవునుండి గోధుములను ఇంగ్లండుకు పంపుటకు దొరతనమువారు ఒక్క కలకత్తాలో యిప్పటివరకు 50 స్త్రీయ్యులను వశపరచుకొనిరి. ఇవిగాక మే, జూన్ నెలలో పంపు గోధుములలో 40 నెల టన్నులకు కావలసిన మరొక స్త్రీయ్యులను కూడ వశపరచుకొనిరి. వీరిలోని “పార్లా” కలదు. ఇది యిప్పుడు గోధుముల బస్సులను చేసికొను చున్నది. “డుంగ్లిట్” తిను దానినికూడ వట్టుకొనిరి. ఇది వచ్చువారమునుండి గోధుములనుయెక్కించుకొనును. ఈస్త్రీ మరలను ఇండియా ఆఫీసువారు నిడుమించిన గ్లాస్ విల్ గారి ద్వారా వశపరచుకొనిరి. కరాచినుండి మొదటపంపిన గోధుములకు కరాచిరేవులోని ప్రెజర్ ఆఫీసులే, డబ్బును యిచ్చినాడు. తరువాత డబ్బునిషయములో ఏమి ఏర్పాటుచేసికొనో తెలియలేదు.

లాహోరు

లాహారు కుట్ర కేసు

కమ్యూనికేషన్ల విచారించుచుండుట.

రెండవ అత్రావరణ సాక్ష్య విచారణ.

లాహారు మే 6:—లాహారు కుట్ర కేసును విచారించుచున్న ప్రత్యేక కమ్యూనికేషన్ల నిర్వహణకు పదిగంటలకు తిరిగి సమావేశమైరి

అత్రావరణ ములాసింగు తనసాక్ష్యములో నిట్లు తిరిగి తెలియజేసెను:—నేను భాయిపరమానందుకుకలిసి మాట్లాడితిని. ఇతడు అమెరికావెళ్ళినప్పుడు ఇప్పడులాహారులో మంతుల దుకాణమును వెట్టివాడు. కలనవెళ్ళినప్పుడు వారిని చాల మందిని ఎరుగును. వీరందరు ఎక్కడెక్కడనుండునది పరమానందు తెలియజేయు గలడని నాతో ముద్దాయలలో నొకడు చెప్పి యుండెను. కలనవెళ్ళినప్పుడు వారు చాలమంది పట్టుకొనబడి నట్లు నాతో చెప్పినాడు. పోలీసువారు వచ్చి పట్టుకొందురని నన్ను దుకాణము వద్దకి వెట్టి వెళ్ళుచున్నాడు. నాన్నీ పొలు చాలమంది అమృతసరములో కనుపడిరి. వీరు తిరుగ బాటుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లు గపడిరి. కాని ఆయంధ సామగ్రిలేక నేమియు చేయలేకపోయిరి. ఆయంధములు శ్రీరంగ లోనే అమెరికానుండి వచ్చునని పరమానందు వారికి నమ్మకము చెప్పినాడు. ఒకతేళ నది రాకపోయినయెడల, తానెక్కోనో యేర్పాటులను చేసి, తెలియజేయుదునని చెప్పినాడు. నేను అమృతసరములో నెండవో స్నేహితులను చూచి తిని. మేము బందిపోటు సామును తినికొని రావలసిమి. వీరికి సంఘం

(అత్రావరణ అమృతసరము)

దుకాణమునకు

గురించికూడ మాట్లాడినాము. దాక్షుడు మధురా సింగు తాను బాంబులను తయారు చేయగల నని చెప్పినాడు. ఒకవిధమున బాంబులను తయారు చేయ గలననియు బాంబు డిప్పలను లాహారు నుండి తెప్పించుచు ననియు అమారుసింగు తెలియజేసెను. గవర్నమెంటు ప్రెజిడెంట్ మిదపడి దోచికొనిన బాగుడునని అమారుసింగు చెప్పినాడు. ఒకబందిపోటువేసి సామ్యును తెచ్చుటకుని వరకు నిశ్చయించుకొంటిమి. మరునాడు మధురా సింగు రెండు బాంబులను తయారు చేసినాడు. ఇవి బాగా ప్రేలునో నో చూచుటకు చేయబడినవి. తరువాతవిని ప్రేలునోలేదో అమృతసరములో వేసిచూడబడినవి. ఈసంగతుల విడివరకే అమారుసింగు చెప్పియున్నాడు. చాల బాంబులను తయారుచేయుట కొక దినమున నిశ్చయింపడినది. ముక్త సారు ఉత్సవమునకు చాల మంది యూరోపియను ఉద్యోగులను ప్రజలను సేనలలో చేర్చు ఉద్యోగులను వచ్చెదరు. ఇక్కడ బాంబులను వేయుటకు వీలుండునని అనుకొంటిమి మా ల్యాలో చేసిన దొంగతనమువలన మేము సామ్యులను వచ్చునట్లును 250 రూపాయలు తాను తీసికొనివచ్చునట్లును రిక్తికసామ్యు ఆయంధములను, ఒకలను కొనుటకు విడిసిరుకొందరు తీసికొని పోయిరనియు, కర్తవ్యసింగు నాతో చెప్పినాడు. అప్పుడు పంజాబులెట్టి నెంటుగవర్నరుపర్యటనము చేయదలచెను. వీరు వెళ్ళు రైలుబండిని ధ్వంసముచేయుట కొకసభలో నిశ్చయించుకొంటిమి. రైలును నులభముగ ధ్వంసముచేయుటకు వీలుండు నాయని నేను సందేహించితిని. కాని విద్యుచ్ఛక్తి సాహాయ్యమువలన బాంబులను ప్రయోగించినచో నిట్లు చేయవచ్చుననియు, తాను వీరిని ఏర్పాటుచేయుదుననియు అమారుసింగు తెలియజేసెను. కుట్రవారులలో నిద్దరు, బాంబులను తయారు చేయుటకు దోహదపడ్డారు. కొందరు ఇండియను సైనికులు మనము నిర్ణయించుకొనిన, దినమున తిరుగబాటుచేయుదురని, తెలిసినది. ఢిల్లీలో రాజప్రతినిధిమీద వేసిన బాంబులవంటి బాంబులను తయారుచేయగల సేర్పరీయకు, ఒకబంగాలీని తీసికొనివచ్చెదనని సింగుతో చెప్పినాడు. ఆబంగాలీ బాచేనా డ్లాంబును వేసినదని నేనడిగితిని. ఈమాటనిని సింగులేనట్లు. ఈసంగతిని నీవు తెలిసికొనకర్తవరదని చెప్పినాడు. చివరకేబంగాలీని. అమృతసరమునకు తీసికొనివచ్చినాడు. అతడు స్థూలకాయము. శరీరముపాలి పోయిఉండెను. వికలముగ నేత్రములు, ఒకచేతిముడవేలు, మొద్దుపారి వంకుటలేదు. మడికాలుమీదవచ్చు. క్షేరము చేయుచుకొనిన గడ్డముకొనును. ఒత్తుగా నెరిగినమాసములు. హిందూస్థానీ భాషను, యాస గా మాట్లాడును. కుచీంద్ర నాథదత్తని ఇతిని నీవీలు చుచుండెడివారు. రాసవివరణను పోటోగ్రాఫునుమాత్రంగా సాక్షి అకడే ఇతిని గుర్తించెను.

బంగాలీలో మాట్లాడినప్పుడు, వీధిలోనుండి రాజ ప్రతినిధి మీద బాంబు వేయబడినది కాని ఇంటికప్పుమీదనుండి వేయబడినది ప్రజలపొరబడుచున్నారనియు, చెప్పినాడు. కంటే కలను ధ్వంసముచేయుట యూరోపియనుల సంహరించుట నైసికులలో తిరుగబాటుపుట్టించుట మున్నగు విషయములను నేను అతనికి తెలియజెప్పితిని. వీని నన్నిటికి అతడు ఒప్పుకొని బంగాళము నుండి, ఆయంధములు తెప్పించబడుననియు, బాంబులు విశేషముగ చేయించబడుననియు, చెప్పినాడు. ఏరోజున తిరుగుబాటు చేయవలసినది నిర్ణయించుటకు ఆలోచించితిమి. రావు, సింగు, అబంగాలీ, నేను దీనిని గురించి చర్చించితిమి. బంగాలీ అమృతసరములో పనియేను పదియారు దినములున్నాడు. ఇక్కడ అన్ని రోజులలో ఇల్లు కదలి బయటకు పోనేలేదు. బాంబులు చేయుటకు కావలసిన ద్రవ్యములు కొనబడినవి. బాంబులు తయారు చేయబడినవి. మేము సిపాయిలను తిరుగదీయవలెనని ప్రయత్నించితిమి. బందిపోటు వేసి తెచ్చిన ఆభరణములనుకరగించి అమ్మివేయుచువచ్చితిమి. ఛాబ్బాబందిపోటులో బాంబులు వేయబడినవి. ఈబాంబులు ప్రేలి, ముద్దయలలో కొందరకు వెబ్బులు తగిలినవి. వారదత్తు సింగు వీరికి చికిత్సచేసినాడు. బందిపోటువేసి బంగారు వెండి నగలుకొన్నిటిని తెచ్చి నాకు ఇచ్చిరి. మావారు ఇంటి యజమానిని చంపిదోచుకొనిరి. ఈజట్టులో పదునారుగురుండిరి. వీరిలో నీగురు కలనవెళ్ళి వచ్చివారు.

నారు. ఒక డిప్యూటీ పోస్టుమేస్టరు జనరలు కలకత్తాలోను, ఒకరు పిలాంగులోను ఉండురు.

హిగ్ నెల్ గారు.

సిమ్లా మే 6:—వీరవర అస్సాము రాష్ట్రములలో నున్న సర్. ఆర్. హిగ్ నెల్ వి.సీ ఎస్. గారిని ఇండియా గవర్నమెంటు హోము డిపార్టుమెంటులో కాటన్ గారి బయలు డిప్యూటీ సెక్రటరీగ నియమించిరి. జీ.బీ. హెచ్. ఫెల్ గారిని ఫిహాన్ డిపార్టుమెంటులో డిప్యూటీ సెక్రటరీగ నియమించిరి.

పంజాబు ఫిఫ్త్ కోర్టును మైఖేల్ గామార్చుట.

సిమ్లా మే 6:—ఈవిషయమునకు సంబంధించిన కాగితములు యింకను ఇండియా సెక్రటరీగారివద్దనుండి ఇండియా గవర్నమెంటు వారికి రాలేదు. దొరతనమువారు కాగితము లక్షై యెదురుచూచుచున్నారు.

వేగువలని మరణము.

సిమ్లా మే 6:—మే 1 వ తేదీలో అంతముందిన, వారములో 25878 నుండి వేగుతగిలి 21427 నుండి చనిపోయిరి. బొంబాయిలో 689, చెన్నపురిలో 5, బంగాళములో 10, వీరవర ఒరిస్సాలో 694, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 2445, పంజాబులో 16848 బర్మాలో 46, మధ్యరాష్ట్రములలో 18 నుండియు తక్కినవారుమొత్తము, మధ్యహిందూడేశము, ప్లాదాబాదు, రావపుత్రానాలలోను చనిపోయిరి. అహమద్ పూరు దోపుడు దొంగతనములు.

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సిమ్లా మే 6:—రాజప్రతినిధి గారికి క్రింది యుద్ధవార్త వచ్చినది:—

శని, ఆదివారముల రాత్రులందు టర్కీవారు గుంపులు గుంపులుగవచ్చి గల్లిపోలిలని మనస్తానములమీదపడిరి. కాని మిత్రమండలి వారు టర్కీవారిని ప్రతిసారి వెనుకకు కొట్టి టయే గాక శత్రువులను వారి స్థానములనుండి తొమ్మి ద్వీప కల్పము యొక్క అంతర్భాగమునకు సాగిపోవు చున్నారు. టర్కీవారు టాస్టరములో దుర్గములగొన్న యేర్పాటులను చేసికొనిరి. వీనిమీద నల్లసముద్రములోనున్న రష్యావారి నౌకాదళము ఫిరంగులను వేసినది. దీనివలన ఇల్లముకొటలో నేడియో ప్రేలి బ్రహ్మాండమగుధ్వని బయలుదేరినది. మరియు కొటలో నిప్పుముట్టుకొనినది. గల్లిషియాలో జర్మనీవారుచెప్పుకొనిన సంతోజయుముకలిగినట్లులేదు. దనుజెట్టునది కుడికట్టుకు శత్రుసేనకొంతదాటగలిగినదనియు, కట్టదాటి పోతుండ రువ్యములు చేసినరీయ, రువ్యములు ప్రకటించుచున్నారు. ఈయుద్ధములో జర్మనీవారి

క్రాంతసేనలు వచ్చిపోరాడుచున్నవి. స్త్రీవైపున, గెల్లి యాతూర్పుభాగమున, శత్రుయుద్ధము జరుగుచున్నది. ఒక కొండ మాన్ గ్రుంబు చేతులు మారిన. చివరకు ఇదిరష్యావారి కళేమయ్యెను.

పర్వతాన ప్రాచీనగారిల్లు తెలిసిన కేయుదువారు:—కడచిన వారములో జర్మనీవారు వివవాయు ఛారితులగు బాంబులను వేసికొందున మనము కొంత కావకను వెళ్ళవలసి వచ్చినది. ఇందువలన ఇప్రముకు ఎదురుగ మన సైనిక పంక్తి సరిగయ్యుండునట్లు మార్పుకొనబడినది. జొనెలెత్తుకు పడమటను ఇప్పుడు మనసేన లున్నది.

పరాను సేనలు స్త్రీసప్తేలుకు వచ్చినవి. ఇక్కడ ఈజురు కాలవమీద ఒక వంతెన ఉన్నది. ఈ వంతెన ముందరి భాగము ఇంకను జర్మనుల స్వాధీనములోనే యున్నది.

హంసెనలో జర్మనులు యెదిరించినప్పుడు, వెనుకకు వెట్టివేయబడిరి.

వెరిష్యా పడమటి భాగమున భౌప్రాంతమునకు రుష్యావారు టర్కీవారిని ఓడించిరి. 8,500 నుండి టర్కీ సైనికులు రణరక్తమున చనిపోయిరి.

నిన్న ఆస్కీర్తుగారు మ విచ్చిరి:—మీరు ముప్రసిద్ధమగు శత్రుప్రవాహము ముందుకురాక తిరి. ఆంగ్లేయులకు ముప్రసిక్ సామర్థ్యమును కనుపరచి ముందునుపో

స్త్రీ తెలియలేదు. కొనివినియోగించుకొనవలయును. శత్రువులుబలవి.

ఈయుద్ధము సామాన్యమైనదికాదు. మనవారు అజాగ్రత్తగా నుండక మనకు సహజమయిన, ఓర్పును, కార్యదీక్షను, పట్టుదలను, ధైర్యమును విస్తరముగ, కలిగియుండవలయును. ధర్మమును పుష్కరించుకొని ధైర్యమునకు దిగిలినని స్వార్థత్యాగముతో నెరిమట్టుకు వారును, మనమును పనిచేసినయెడల మనకు జయముకలగక మానదు. మనము జయము కలుగుటకు చేయవలసిన దంతయు చేయుదుము

డాదైనల్లు ముట్టడి.

కయిరో మే 4:—డాదైనల్లులో బ్రిటీషువారు అమ్మి తమవనిని చేయుచున్నారు. బ్రిటీషుసేన నెడల్ భర్తవద్ద బోటుమీదనుండిదూకి గొంతులోతు నీళ్ళలో ముందుకుపోయిరి. వరుసగానున్న మూడుగుట్టలను పట్టుకొనిరి. వరుశత్రువు సన్నీలలో శత్రువులనుపొడిచి మూడుమైళ్ళు పారదూరి గుట్టలను ఆక్రమించుకొనిరి. ఇంతలో సాహాయ్యము చేయుటకు కొత్త సేనలు వచ్చినవి. సేనల్ని యుకలసి గుట్టలను బలిపరచినది. టర్కీవారు అన్ని వర్షమును నురిపించుచున్న ను బ్రిటీషుసేన చలింపక గుట్టలనుబలపరచినది.

రెడ్డు క్రాసు.

ఈయుద్ధములో చాలమందికి దెబ్బలుతగిలినవి. విశే యెక్కువమందికి చిన్న దెబ్బలు. వీరు కొద్దిరోజులలో తిరిగి సేనలో చేరగలరు. దెబ్బలుతగిలిన సైనికులకు ఉపచారముచేయు రెడ్ క్రాసు సంఘమువారు గొప్ప ధైర్యమును చూపినారని బ్రిటీషు సైనికులు పొగడుచున్నారు.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెప్పులనుబాద ఇయ్యబడును పనిచేయు సమర్థతపత్నీకర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండకలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇప్పుడున్నవారు నెంటునే ఈవిధమ చిరువామాకు వ్రాయవలెను.

ఏ యన్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 81-వీ కేతువీధి, తిరుకల్లి క్కేజి, చెన్నపట్టణము.

జూ బు లు.

I

మదనపల్లె దీవిజనల్ సంగతులు

పుంగనూరు తాలూకా చదుములో రెండవసభ.

మదనపల్లె దీవిజనల్ సంగతులవారి రెండవసభ ఈ సంగతి

మే నెల 14, 15 తారీఖులలో పుంగనూరు తాలూకా చదుము గ్రామమున జరుగెను. ముగ్గురై పేరి నారాయణమూర్తి పంతులు బి. ఏ. బి. యల్, హైకోర్టు వక్త్రులుగాను సభాధ్యక్షులుగానుండుటకు ఒప్పుకొనియున్నారు. మదనపల్లె సబ్ దీవిజనలయొక్క ప్రజా తేనుకరములైన యావత్తు సంగతులు (అనగా ఆడవులు, ముజరాలు, భూమిశిస్తు కగయిరా) చర్చింప బడి సర్కారువారికి తెలియపరుచుకొనెదను. సభాకార్య ప్రసంగములు తెలుగు భాషలో జరుపెదను. తాము తమ గ్రామములోని యితర రైతులతోడ విచ్చేసి సభ నలంకరింప కలయునని ప్రార్థన. చదుం మిరాసిదార్ వారణా నారాయణరెడ్డిగారు సభ్యులందరికిని తగునతులను ఏర్పాటు చేయుటకు అంగీకరించియున్నారు. కాన తాము దయచేయు సంగతి 3 సోజులకు ముందుగా వారికి తెలుపవలయును.

3 రావు బి. ఏ. బి. యల్.

తెలిపిం.

మత్తు సంగతి

అది వ్రాసియున్నారు. వీరి చర్చజరుగు కాలమున నేనుకూడనుంటిని. వీరితో చర్చించినవారు వీరి దృష్టికి బాలకలగా గనబడిరి కాబోలు! వీరితో మాట్లాడిన వారిలో కొందఱు న్యాయవాదులు ఉపాధ్యాయులునై యున్నారు. వయస్సులో కూడ శరీరకాఠిన్య ఎక్కువయింది అధికులని చెప్పవచ్చును. వారు చెప్పినదేమనగా! ఇది సంస్కరణసభయని పిలువబడుచున్నదిగాన పూర్వాచారపరాయణులకు కొన్ని విషయములు కంటకముగానండి తీరునయు, క్రిందటిసంవత్సరమొత్త సంస్కరణ జరిగినో ఇంక నేమిచేయవలయునో మున్నగువిషయములను చర్చించుటకు ఇది ఏర్పడి యున్నది. కాన సంస్కరణాభిమానులకే యీసభయందు వాదించుట కధికారమున్నది. అట్టియొద్దేశ్యములు గలవారు రావచ్చు మాట్లాడ వచ్చును అనిచెప్పిరి. శక్తిగారిని రాక్షసి చెప్పినారన్న మాట అబద్ధము. వీరుగచ్చిన సంస్కరణ భయపడుదు రనియో! లేక సభ్యులనుగన్నులను త్రిప్పివేయుదురనియో! అట్టి అనుమానమునకు అనకాళములేదు. బహుశా సభకు వచ్చి అల్లరి చేయవద్దని చెప్పిన చెప్పియుండవచ్చునని జ్ఞాపకము. నిజమును కప్పి పుచ్చి తమను రాక్షసి చెప్పినట్లు వ్రాయుట సాహసము. వీరు నిరాశుడుగా రావచ్చును. వివరమును. అల్లరిచేయక కత్తులను తొవక సంతోషముగా విరమించ వచ్చును.

యథార్థ వాది.

III

నెల్లూరు ఆంధ్రసభలు.

గుంటూరు కృష్ణానామలు రాష్ట్రీయ సభలకు ముందుగా వచ్చి ఏమిచేశారు; భోంచేశారో కాదు, కాదు, నెల్లూరు పురజనుల కందరికి ఆంధ్రరాష్ట్రమునుగూర్చి మారిపోకారు. అబ్బా! కొండ వెంకటప్పయ్యగారంటే యేమో అనుకున్నాము రా బాబో ఏమి అవాగ్ధాటి ఆంధ్రభాషయందలి గాఢవిశ్వాసము, అట్టి మాతృదేశమందలి ప్రేమ అందఱికి కలిగిందా ఇక మన పంటపండిందన్న మాటే. నిజముగా వెంకటప్పయ్యగారి హృదయము బహువిధము. పాపము నెల్లూరివారికి ఆంధ్ర రాష్ట్రముంటే ఏమి అని అనుకున్నాడు. గుంటూరు కృష్ణానామ మూడు దినములు ఉదయము సాయంకాలము పూసగుచ్చినట్లు చెప్పిన. తరువాత అందరు సంతోషపడ్డారు. కేకలు వేశారు అందరికి ఆవేశంపుట్టింది. అందరు తెలుగులోనే మాట్లాడాలే అన్న క్యవనం రాలు తెలుగులోనే జరగాలే. అని అందరు గట్టి పట్టుపట్టారు. మొదటి రోజున ఎవరు వినలేదు. రెండవ రోజున కొంతకాలము ఇటుతిరిగారు. మూడోరోజున పూర్తిగా వృద్ధులును ఇచ్చినారు. మమ్మలను ఆంధ్రకారంలోనుండి వెలుగులో పడేశారు. బాబుమీరు ఇక్కడచేసినట్లుగా ప్రతి ఊరు తిరుగండి, బోధించండి ఆంధ్రుల పూర్వోన్మత్యమును,

వారి సమర్థతను జనసామాన్యమున కంతకు బోధించండి. పెద్దలనుకున్నవారు రాజకీయవ్యవహారములను తెప్పరు. అన్ని సభలలో ఆంగ్లేయభాషతో మాట్లాడతారు. డబ్బుపాత్ర మావద్ద నశింపజేస్తారు. బాబు నేను మేము ధన్యులైనాము. మావృద్ధులునునువిప్పి యిక్కడ మాట్లాడినాము. మా మొర వినువారెవరు? మీరొచ్చి ఒక ఉద్రేకమునుపుట్టించారు. అందరు. రెడ్డిప్రముఖులు, పురజనులు, విద్యార్థులు నొక్కిచెప్పిరి. తమకు చేతనైన సాహాయ్యం చేస్తామన్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఆకళ్యేకమని ఒకతీర్మానముచేశారు. ఇంతటితో పోయింది. రేపుజరుగబోవు రాష్ట్రీయసభలలో తెలుగులోకూడ ఉపన్యాసాలు జరగాలెన్నారను. పట్టుపట్టారు. రాష్ట్రీయసభలలో కూడ తెలుగులోమాట్లాడుచున్నారను. ఆంధ్రభాషాభిమానులందరు, చంకలొట్టారు. ప్రతితీర్మానము తెలుగులో కూడ మాట్లాడి తీరవలెనని ప్రసిడెంటుగారితో గట్టిగా చెప్పిరి. వేదికపై ఎక్కిన ఆంధ్రప్రముఖులకూడ బాబో తెలుగులో మాట్లాడకపోలే మనకు పంచిపాటరాను. మనవంకమాడరు. తెలుగులోనే మాట్లాడితే గౌరవముందని వివరకు గ్రహించారు బలే గుంటూరు, బలే కృష్ణా జయించారు.

ఒక వెంకటప్పయ్యగారేకాదు వల్లూరినాథస్వామిగారు రావుగారంటు. పట్టుపట్టె ఆయనకేపట్టు అబ్బా వెంకటప్ప. ఇంత పట్టుపట్టలవారు కాబట్టే పెద్దపెద్దవారు వ్యతిరేకముగానున్న మూడేండ్లనుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును గొప్పమున్నారను. దినదినము ప్రజలహృదయములను వ్రేలిద్దరితోనే పోలేదు. వారిలో ఏకీకరణము కలిగింది.

V

ద్వితీయాంధ్ర దేశగ్రంథ భాండాగారసభ.

అయ్యా, ఇన్ని వార్లు వేచియుండగా, నొక యాహ్వానపత్రిక వచ్చినది. అందు భోజనసభలను గురించి వ్రాయబడినదికాని చిత్తు తీర్మానములనుగూర్చియు, నాసభయందెర రేవిషయమునుగూర్చి మాట్లాడెదనోయను విషయమునుగూర్చియు, వ్రాయలేదు. మేము ఈవిషయములగుర్చి మాట్లాడెదమని వ్రాసినవారికి జవాబులలేవు ఇదియంతయుమాడ భోజనమునకే యెక్కువ ప్రాముఖ్య మిచ్చినట్లు కానించుచున్నది. సంతోషమే! సభలోనితీర్మానము లప్పడప్పుడే మామూలనక చుక్కగదాయని యూరకుండిరికాబోలు. ఒకశత నిగన్నియు నింత గోప్యముగా నుండుటకు కారణము వారికే తెలియుగాబోలు. అవిషయమునుగూర్చి మనకేమిగాని!

మాడండి—చిత్రం. వీరేశలింగపాత్రకాలలో సభ జరుగునట. నాళంవారిసభలో భోజనములు జరుగునట. ఈరెండింటికి నుమో రొక యరముయింపమూస్తుని. నేనుకొలవలేదుకాని అక్కడికి రెండుమూడుసార్లు వెళ్లి యుండుటచేత చెప్పగలిగితిని. ఆదినమున సభరెండింటికీ. ఒకవేళ రాత్రిపెట్టిన వాగుంటుంది కాని ఒంటి గంటకు భోజనములుచేసి యరములు తీర్చుమున యెండలో నడిచేటప్పటికి సభకు వెళ్లవచ్చుటికి వచ్చేజేమిట? నిద్ర! ఊరకే కూర్చొనిననే నిద్ర వచ్చు నీ దినములందు సభ రెండుగంటలకు పెట్టిన యెంతోభాకరముగా నుంబుందో నాకుతెలియదు. ప్రొద్దున మొయిలరాగానే అనగా 9 గంటలకు సభప్రారంభించితే 11 గానిలేక 12 గంటలవరకు సభజరిగిన చాలాబాగుంటుంది. ఇదివరకు ఒకయేడుక్రితముగోదావరిజిల్లాసభయొక్కటి టౌనునూజిల్లాలోజరిగింది. భోజనములు నాళంవారిసభలోయేర్పరిచినారు. అప్పుడేచాలకప్పపడి మంతయనుభవముకలిగింది. ఇప్పుడంతకంటే ఎక్కువయనుభవము కలగాలని కాబోలు సభాసానము మరింతదూరము తీరగొనివెళ్లివారు. ఈసంగతి యిప్పుటిసభాకార్యదర్శులలో వెలకితెలియజేమొ. పొరబాటున నిట్లు ఏర్పాటుచేసినారు అనుకొనుటకు మొన్న పెద్దాపురములోజరిగిన గోదావరిజిల్లాసభకు అయ్యగారి బాపిరాజుగారు వచ్చినారు. కట్టిరావడమే కాకుండ, రాజమండ్రి భోజనసభలకు క్రిందిటియేడు యేమీ చేయడానికి ఏమి లేకపోయిందని వారే ఒప్పుకొనినారు. ఇవన్నీ తెలిసి మమ్మల్ని మల్లి గోతిలోనికి

యెందుట తోయ్యాలని యనుకొన్నారో తెలియదు. ఇది మఱ ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు ద్వితీయ సమావేశము వీరేశలింగ పాత్రకాలలో జరిగినది. అక్కడ నేనూ ఉన్నాను. భోజనములు క్రిందకు, వసతులు పాతకాలగదులలోనూ, సభ ఆపాతకాల మందిరములోనే జరుపబడెను. చాలాబాగా జరిగింది. వాలంటీర్లు చాలాసౌఖ్యపడ్డారు. ఇప్పుడిక వాలంటీర్ల గతియేమిగాను. నాళంవారి సభలందు వీరేశలింగపాత్రకాలకు నాలుగుసార్లు తిరిగేపప్పటికల్లా వాళ్ల స్రాణాలెరుగుతాయి.

కాబట్టి అన్ని తెలుసునన్న అయ్యగారి బాపిరాజుగారు తెలుసునన్న అద్దంకి సత్యనారాయణగారు ఇట్లు యేర్పరచిరేమని నాకు విచారము చేయుచున్నది. కాని భోజనసభలుటను సభామందిరమునకు చాలదూరము లేమందునట్లుమాది ప్రతినిధులకృతజ్ఞతకు బాట్రులగుదురు గాక.

భాండాగారాభిలాషి

VI

ఆంధ్రవిద్యార్థుల కొకవిజ్ఞప్తి

అయ్యా, ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాజనసభను గూర్చిన శేఖలగ్నియు నాంధ్రపత్ర ఆంధ్రచరిత్ర మున్నగు వానియందు గాంచి యున్నాను. కావన నవ్వినయమునకు సంబంధించినవగు నాకు దోచిన యంశము వీక్రింద బొందుపఱచుచున్నాను. దయచేసి సాగధానవిత్తులరై నా విన్నవించబోవు విషయములఁ గాగూచించి యందుఁ గృతకృత్య అయ్యెదరు గాతమని యెచుచున్నాను.

లంబించిన దీక్షకు
శుభ్రై రొక్క
జరిగియున్నది

కొక సభను స్థాపించుట సర్వోత్తము. దేశముయొక్కయు సంఘము యొక్కయు భావికాలగతులన్నియు వర్తమాన విద్యార్థుల మేధా విశేషముల ననుసరించి యుచ్చ నీచగతుల నందలనీ యుండును. కావున విద్యార్థుల యందీ యద్యము పొడమాపు తెలియు శుభదాయకము.

మనదేశమున నింతవఱకును జరుపబడుచున్న సభల ననుకరించి మీరు నిర్వహించఁదలచిన విద్యార్థి మహాజనసభ యుండరాదు. ఏమన; ఆసభలన్నియుఁ గార్యసాధకమునఁ గృతార్థత నందఱుండుటచే నిట్లు శిష్టచరలసినచ్చె. కనుక సోదగు లారా! మీర ఆలంబింప సాధ్యములగు విషయములనే చర్చనీయముగ స్వీకరించి, అసాధ్యములందలంపక; చెప్పినంత పరిణిజేయ కంకణమును గట్టికొని, ససలీకృత మనోరథులై, దేశము నుద్ధరించి, ఆర్యుల యాశీస్సుల నాదల ధరించి పేరును వెంపును గాంచుటకుఁ బ్రయత్నించెదమని నమ్ముచున్నాను.

మీ వీక్రింది విషయములయందు ద్రవ్యుత్తులరై సభారంగమునఁ జర్చలునీసి తీర్మానములఁ జేసికొనవలెను, ఏమియు, (1) వరకులము. ఇయ్యది విద్యార్థుల తూష్టిభావము కల ననే నశింపకున్నది, కావుననే సంఘనాయకుల యుపదేశ వాగ్యములు వధూవరుల తలిదండ్రుల చెవికెప్పుట లేదు. విద్యార్థులు వరకులమును స్వీకరింపవలెనన్న నలంబించిరేని యీభూతము మనదేశమునువిడిచి పఱువువెట్టును. (2) మాతృభాషనాదరింపక, అభిమానవిద్యకంటే యతిశయించిన దానిఁగాదలంచి దానికభ్యసించ దొరకొనుట. (3) కాస్త్ర సమృత్తులగు హైందవాచారములఁ దృటికరింపక నాచరించుట. ఇట్టి వింకిన ముఖ్యవిషయము లెన్నో యున్నవి. వైనియను ములకు వ్యయమును ప్రయాసమును అనగత్యమును. కాని, అందువలన సంఘమునకు వెలలేని మేలు గలుగఁగలదు. కావున మీరు చర్చించఁదలచిన విషయములలోఁబాటు వై విషయములఁగూడ వైకొందరిని యెంచుచున్నాను.

పత్రికలలోని గండరగోళములుమాడగా సభజరుగునో జరుగదో, అనుసంశయము గలుగుచున్నది. ప్రథమ సమావేశముననే కాకినాడయెడల మదరాసునకలగు గల విద్యార్థులు జేరుట దుష్టము. కావున “అల్పారంభము తేనుకరము” అను నాలోక్తిని మఱువక సభకుఁ దలచుకొనినవా రందఱొక్క ఘోటఁగూడి శక్తివంతవలెక దానిని నిర్వహించిన మంచిది. దీనిని ఆంధ్రమహాజనసభతో సమముగనే నిర్వహించవలయు ననుట చెల్లఁదగనిమాట. వీలగునేని వికాఖపట్టణమునకు, కాజేరి కాకినాడయందుకు, అదియునుగాదేని రాణ్యపేంద్ర సగరమునను జఱుపఁదలంచినమంచిది. విద్యార్థి మహాజనసభను నిర్వహించుట తప్పని సరియని ప్రతివిద్యార్థియు బ్రయత్నించిన నయ్యదికాకపోదు. క్రమముగా దీనికిఁ బెద్దలతోద్బాటు కలుగకపోవదు. కావున హైర్యముని ముందడుగువేయ నడుము గట్టుడి. ఈ యద్యమందగునను గ్రుంచివేయుచుండి. పెద్దలారకున్నారని జంకకకుండి. చేతవైసంతపనిచేసి మాపుడమని నిశ్చయించి గమ్యస్థానమునకే బయలుపడఁగండి. నా విజ్ఞానమును మాత్రము ముమ్మాటికిని మఱువకుండి.

మీ హితవుడు, కొనిదెన బాలకృష్ణయ్య.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Other Trawlers Sunk.

LONDON, May 5.

Other Hull trawlers sunk in the North Sea by the submarine were the "Hector," "Progress," "Coquet" and "Bob White" and the Grimsby trawlers "Rugby" and "Uxbridge."

The Submarine.

The submarine, which was of the most modern type, suddenly appeared in the fishing ground.

The Crews.

The crews have reached various ports.

Renewed Fighting for Hill 60.

Failure of German Poison Methods.

LONDON, May 6.

Field Marshal Sir John French reports that the general situation is unchanged. Fighting continues at Hill sixty on which the Germans obtained a footing in the morning under cover of poisonous gases. A feeble attack, also preceded by the use of poisonous gas, was made east of Ypres, but was easily repulsed, our artillery inflicting severe losses on the enemy. The Germans exploded a mine at Givenchy and again employed poison, killing four men. Otherwise their efforts have failed completely.

The New C-in-C.

LONDON, May 6.

General Sir Leslie Rundale has been appointed Commander-in-Chief at home.

German officers in Turkish Uniforms.

LAHORE, May 6.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 4th May:—Dr. Dillon transmits to the "Daily Telegraph" reports from Catrana that the German officers in the army wearing Turkish uniforms have been captured or killed in Tripoli.

An Eye-witness's Statement.

LONDON, May 6.

An eye-witness with British headquarters explains that the reason for furious German attacks is to impress neutrals. They have little military significance. He says that the progress in this war of attrition must be judged by the drain caused on enemy's strength and not by the extent of the ground won or lost. Germans are conscious that they are bound ultimately to lose. Hence is their desire to achieve a striking success. Their use of gas is merely a confession of weakness.

German Maltreatment of Prisoners.

Mr. Asquith's Statement.

LONDON, May 6.

In the House of Commons Mr. Asquith said that the maltreatment of prisoners was a form of cruelty unknown even in the dark ages. Most careful record had been kept in order when the time came, the means of convicting and punishing the offenders might be readily enforced. The American Embassy's partial exoneration of the Germans referred only to twenty-two British officers. The Government was endeavouring to ascertain the situation of the remainder. Sir Edward Grey had sent a note to the American Ambassador with reference to the shocking treatment of an officer at Cologne. The British Government would continue the humane treatment of prisoners.

Territorials in India.

Question of their Emoluments.

LONDON, May 5.

In the House of Lords, in reply to a question, Lord Crewe said the Government of India had had under most careful consideration the question of the emoluments of Territorials in India, who were worse off than Territorials on active service at home. They recognised the special case of Territorials who went to India voluntarily unlike regulars who went as part of their contract. The Territorials was disappointed that they were not engaged in the fighting, but they were well serving their country in the performance of garrison work. The Government was consulting the war office with regard to a special allowance to junior officer non-commissioned officers and men. He was not yet able to state the precise figures, but the allowance would involve a charge of nearly £200,000.

The New Liquor Duties.

Mr. Lloyd George and the Trade.

LAHORE, May 6.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 4th May:—In the face of strong opposition particularly from Irish and Labour sections to the new liquor duties Mr. Lloyd George has announced that he is about to confer with the trade in order to find a policy where on the House may be able to unite.

India Consolidation Bill.

LONDON, May 5.

The India Consolidation Bill has been referred to a Joint Committee of both Houses presided over by Lord Loreburn.

TELEGRAMS.

FRANCE.

Latest Paris Report.

LONDON, May 6.

PARIS.—Last evening's communique said:—The day has been quiet. In Belgium we captured a German trench on Tuesday and advanced our lines between Lizerne and Hetsas, which is in our hands.

Attempted German attacks in Champagne and Argonne completely failed.

Sharp fighting has taken place between the Meuse and Moselle.

The Germans strongly attacked Les Eparges and Ailly wood. The former attack was repulsed. The latter, made by three regiments combined, gained a footing on the ridge, but we counter-attacked and recaptured half of the ridge.

We captured and organised two lines of trenches in Montmarie Wood, repulsing three counter-attacks.

We continued to progress on the north bank of Fecht in Alsace.

British Repulse German Attacks.

Flank Bombarded by French Artillery.

LONDON, May 5.

PARIS.—A communique says:—Northward of Ypres the Germans last evening attacked the British left wing but were repulsed, and were then taken in the flank by the French artillery and suffered serious losses.

RUSSIA.

Italian Military Attache.

Proceeds to Russian Front.

LONDON, May 6.

The Italian Military Attache at Petrograd has just been authorised to proceed to the Russian front.

A German More Fails.

LONDON, May 6.

PETROGRAD.—A Message to "Daily News" says that the German raid on the northwest Russia was intended to detain a large Russian force available for the battle between Cracow and Carpathians. German move has completely failed and Cavalry turned back on Monday south of line from Libau to Mitau abandoning numbers of light guns which they had captured.

CANADA.

Canada and the War.

A Minister Enthusiastic Speech.

LONDON, May 6.

MONTREAL.—Mr. Hughes, Minister of Defence, speaking at a memorial service to the Canadian fallen, said that Canada would send twenty contingents if necessary and fight till German militarism had been crushed for ever.

AUSTRIA.

Austro-German Claim Modified.

LAHORE, May 6.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 4th May:—The "Daily Telegraph's" Copenhagen correspondent states that messages from Austria and Germany considerably modify yesterday's claim to a victory in the Carpathians. They admit that the Russians have not retreated, although their foremost lines are broken and the Germans have reached the right bank of the Dunajec. Some commentators in Petrograd believe that the German raiders in Courland are prepared to abandon their base and expect to be enabled to embark on German vessels on the Baltic Coast.

GERMANY.

Germany's Tremendous Effort in Galicia.

Russians Rapidly Stopping the Offensive.

LONDON, May 5.

Russians are rapidly stopping Germany's tremendous effort in west Galicia, and much disappointment is felt in Berlin, where a decisive triumph had been advertised. Reports received in Petrograd show that the Austrian and German claims to victory have been enormously exaggerated.

Russian Official Report.

The Fighting in Galicia.

LONDON, May 5.

PETROGRAD.—An official statement says:—The fighting in Galicia between the Vistula and Carpathians continues most stubbornly. Great German reinforcements have arrived in the fighting line, supported by numerous artillery. The enemy are attacking in masses and losing enormously. Some Russians have retired to the second line. The enemy on Sunday night recaptured part of the trenches on Mount Makuaks, but were driven out on the following night. The Russians captured twelve hundred prisoners. The enemy assumed the offensive on the extensive front in the region of Angelow, in Upper Lomnitsa, but it was ineffective.

German Warships off Libau.

Small German warships have appeared off Libau.

The German Version Extravagant.

ALLAHABAD, May 6.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The German version of the fighting in western Galicia describing the decisive defeat of the Russians is extravagant. Accounts of the fighting in this region have been prepared in Berlin for Italian consumption at the moment when that nation is approaching decision on intervention. Similar reports of Turkish successes in Egypt were

TELEGRAMS.

lately issued from Constantinople to neutral Balkan nations. Operations in western Galicia are directed towards causing Russian retirement from the Carpathians. The Germans have advanced their left and gained ground. On meeting the Russians the main force was held up. Desperate actions have been fought in which both sides have taken prisoners and guns, but no victory of the kind claimed has been scored by the Germans. They have had local successes just as the Russians have had, but the operations leave the Carpathians situation unaffected. The German effort to relieve pressure on Hungary is being continued with vigour, but the Russians block the way with a force that has been sent to Western Galicia for that purpose.

German Entry into the Baltic Provinces.

SIMLA, May 7.

The following has been received in Simla from England:—German raid into Baltic Provinces does not disturb Russians. The "Times" Petrograd correspondent says:—The whole force consists of three brigades of cavalry and one brigade of infantry. "Russki Invalid" says there appears to be not sufficient reasons for disturbing the plans based on the ground of strategical consideration on account of such raid, more especially as troops from Petrograd district can easily cope with it.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 6.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 5th May:—It is officially reported that on Saturday and Sunday nights the enemy in mass attacked our position in Gallipoli but the allies not only repulsed every attack but assumed the offensive, drove the enemy from their positions and advanced into the interior of the Peninsula. The Russian Black Sea fleet also shelled fortified works on the Bosphorus on Sunday and caused great explosion and fire in Elmas fort.

In the East.

The Austro-German success in West Galicia between Carpathians and the Vistula does not appear to be of magnitude claimed by them. A Russian communique reduces the whole operation to the proper proportion stating that detachments of the enemy were to cross to the right bank of the river Dunajetz but Russian force prevented them advancing farther to the bank. New German forces are operating in battle. In the direction of Stry and in Eastern Galicia the fiercest battle continues. One hill changed hand thrice, finally remaining in possession of the Russians.

Sir J. French's Report.

Sir John French reports that the loss of ground which resulted from unexpected use of asphyxiating gases during the last week has necessitated a re-adjustment of our line in front of Ypres and the new line runs west of Zonnebeke.

The French progress has been followed up at Steenstrate where the Germans still hold the bridge at the head on the Yser canal. Three attacks in Champagne were repulsed.

The Russians have inflicted severe defeat on the Turks in the Khoi region in Western Persia. 3500 Turkish dead were found on the battlefield.

What The Premier's Message Would be?

Mr. Asquith speaking yesterday said his message to the Empire would be:—You have made a magnificent beginning, you have stemmed the tide of aggression, you have shown spirit and strength worthy of the best traditions of the race and you proceed in the same direction and temper. Every breach in your first line has been made good, but there are still in reserve unused and to the enemy unsuspected resources, which you must mobilise and organise to the full. Mr. Asquith said that he did not underrate the enemy's power, the gravity of the struggle, the imperative need of unsleeping exercise of our national quality, of patience, constancy, resolution and fortitude, but he was optimistic because he believed in the righteousness of our cause and because he was confident of their personal and corporate effort and self sacrifice. There is nothing we shall have untried or undone to bring the case to a decisive issue.

A Deputy Post Master for Bengal.

SIMLA, May 6.

The Government of India have sanctioned a second Deputy Post Master General for Bengal with the headquarters at Calcutta, as the other Deputy has to be posted in Assam with the headquarters at Shillong.

Mr. Hignell's New Appointment.

SIMLA, May 6.

MR. S. R. HIGNELL, I.C.S., from Bihar and Orissa, has been appointed Deputy Secretary to the Government of India in the Home Department in place of Mr. C. W. E. Cotton, who has succeeded Mr. G. B. H. Fell as Deputy Secretary of the Finance Department.

2-0-0.

Plague Mortality.

SIMLA, May 6.

Mortality from plague in India during the week ending the 1st May was 25,373 seizures, resulting in 2,000 deaths. Of these fatal cases 639 occurred in Madras, 1,194 in Bengal, 694 in Bihar and 2,000 in United Provinces, 16,348 in Punjab, 46 in Central Provinces and rest was in Mysore, Hyderabad, Central India, Frontier Provinces.

TELEGRAMS.

Fall in Wheat Prices.

SIMLA, May 6.
A further definite fall in wheat prices is reported. Telegrams that were despatched last night report the prevailing rates at ten and a quarter seers per rupee at Meerut, ten at Lahore nine and three quarters at Delhi and nine and a quarter at Cawnpore.

Plague Returns.

SIMLA, May 6.
Plague returns for the week ending first instant to-day published show seventeen thousand deaths in the Punjab and two thousand four hundred in the United Provinces

CALCUTTA.

Impressment of Steamers.
Total Number Ascertained.

CALCUTTA, May 7.
Information, writes the "Statesman," has been received in shipping circles in Calcutta as to the total impressment of steamers up to date in connection with the Government exports of wheat for shipment from Karachi in May, June and July. About fifty steamers have been taken up so far as Calcutta is concerned. Space for some forty thousand tons for May and June shipment has also been secured. This includes the S. S. "Parla" now loading and the S. S. "Drumgeith" which is expected to commence loading about the week. All the above engagements were made in London through the agency of Mr. Glanville of Messrs. Nelson Denkin and Co experts appointed by India office. In the exchange market complete ignorance prevails as to the method of finance intended, nothing more having been learnt since it became known that the first Karachi shipment had been paid for by the treasury officer at that port.

A Factory Mechanic Sues a Company.

CALCUTTA, May 6.
At the High Court to-day Justice Imam was engaged hearing a suit brought by Alexander Gaul, against Barranagore Jute Factory Co. to recover Rs. 3163 as damages. The Plaintiff's case was that on 11th August there was an agreement between plaintiff and defendant Company of which George Henderson was Managing Agents that the defendants would employ plaintiff for four years as their factory mechanic on a salary of Rs. 250 rising to 300. The plaintiff worked till the 5th November then owing to ill-health with the consent of the ants he went Home. In December 1913 the defendant engaged the plaintiff again upon the same and suitable quarters. Plaintiff accepted, came out to India with his wife and commenced on the 6th March 1914 on Rs. 300 and Rs. 25 money. On the 18th May the plaintiff was in charge of engines at the Barranagore Jute Factory, Rs. 321 with Rs. 50 as light money. Then on the 1st June he was wrongfully dismissed. The defence was that the plaintiff left India owing to ill-health about their consent. The first agreement was never cancelled. Shortly after the plaintiff had arrived in Scotland he wrote to the defendants to permit him to return to the factory and the defendants gave permission. The plaintiff did not serve the Company faithfully and diligently that there was a marked deterioration in his work, that he had no control over his temper and that he was dismissed on account of grave insubordination. The defence Counsel submitted that the plaintiff was in the habit of kicking Indians and that he was rightly dismissed.

The Mussulmanpara Bomb Case.
Bengal Government's Resolution.

CALCUTTA, May 6.
In view of the misunderstandings concerning the Mussulmanpara bomb case the Commission the Bengal Government has published the text of the resolution of April 2nd appointing the Commission. The resolution directs the Commission to examine the evidence of the occurrence of the finding of pistol and any other evidence which may appear to have been referred to in the Judge's criticisms and to form conclusion as to the reasons for the discrepancies which may appear. Proceedings to be submitted as early as possible.

A. C. I. D. Officers' Appeal.

CALCUTTA, May 6.
At the High Court to-day Justices Chitty and Beauchamp resumed hearing of the appeal preferred by Dwindendra Nath Mukerjee, a C. I. D. Police Officer, who was convicted by the Sessions Judge of Khulna of murder and sentenced to death. Mr. J. N. Roy who appeared on behalf of the accused submitted that much stress had been put by the prosecution on a letter said to have been written by the accused from the jail to his father. It had been said that the accused had admitted his guilt and asked his father to tamper with the witnesses.

The following are portions of the letter:—I am not afraid of death. Death comes but once and not twice. I am repenting for my past sins. Please try to persuade Mr. Akhoy Dutt, Satish Kundu and Moti Dutt to depose in my favour. Please use all your endeavour to persuade Bidhimukhi and Chrupala to depose in my favour. In confidential biography there are many things against Amrita Sen and others. You will derive much good if you make your entreaties to Bibhuti Babu, asking him to do this favour or tell him that you will provide his brother with an appointment. Please see that the case is transferred to Alipore. I am known to many people in Khulna District and they hate me just as they hate other C. I. D. Officers. After consulting please win over witnesses.

Marriage by Registrar.
An Army Officer's Application.

CALCUTTA, May 6.
Before Justice Greaves, an application for an order directing the Senior Magistrate Thomas Triwalla and Robyns, Pervere Catania, spinster, and to

TELEGRAMS.

issue the usual marriage certificate without waiting for the expiration of four days after giving notice of the intended marriage. It was stated that Mr. Robyns, who was a young officer in the Indian Army, was ordered on Tuesday to leave for the front on the 6th, Thursday, and both Robyns and Catania were anxious to be married before the former left. His Lordship granted the application, and directed the marriage to be performed and certificate issued in the course of the day.

Costly Legislation.
Second Dumraon Raj Case.

CALCUTTA, May 6.
As an instance of costly litigation, an Arrah correspondent cites the Second Dumraon Raj case which is going on at Arrah before the District Judge. In this the Maharani of Rewah sued the Maharaja Kishorprasad Singh claiming the whole Raj of Dumraon. The case has been going on from 8th March last and is likely to last two more months. Half a dozen well-known Barristers and Vakils of the Calcutta High Court have gone to the case charging enormous fees. The daily cost of the parties is estimated at rupees six thousand, and each side has been directed to deposit 23,500 rupees as costs for counsels' fees for examination on commission of the plaintiff. The case will not be finally decided at Arrah, but will probably come up before the High Court and the Privy Council.

BOMBAY.

Rules Under New Motor Vehicles Act.

BOMBAY, May 6.
The Government of Bombay have drawn up rules under the New Indian Motor Vehicles Act which it is proposed to adopt for the Presidency. They provide for test before drivers license is granted and for a maximum speed of fifteen miles an hour in Bombay. No warning device shall be used unless it has first been approved by the licensing authority and no electric devices for magnifying sound no sirens whistles or multiple horns or devices of like nature are to be used.

Alleged Cheating by Cotton Agents.

POONA, May 6.
Another charge of cheating in respect of consignments of coal was to-day preferred in the Court of Mr. Cross, City Magistrate against Rao Bahadur Ramnarayan Amerchand and Sett Chaturbuj Balmokand, Agents, Poona Cotton and Silk Mill. The complainant in this case was Hari Krishna Lakshmi Shankar Shukla, who said he was under agreement to supply coal to the mill, the accused undertaking not to be in arrears as regards payment. Accused were in arrears and gave complainant's firm a hundi for Rs. 2,000 payable on 25th April. This was dishonoured. In the meantime a fresh consignment of 100 tons coal had been sent from Bombay. On the complainant representing that the hundi had been dishonoured the accused handed the complainant's servant Rs. 500 and asked that the railway receipt for fresh consignment be handed over when the whole of the accounts would be settled. As payment was refused even after the railway receipt had been handed over, complainant filed the present case. Notice was issued.

Alleged Molestation in a Train.
Anglo-Indian Lady Charges a Marwadi.

POONA, May 7.
In the Cantonment Magistrates' Court, Belgaum, Mrs. L. Ross an Anglo-Indian Lady, appeared to charge a Marwadi named Doolichand Oomajee with molesting her while travelling by a train to Poona on the 16th March. It appears that the accused attempted to get into the lady's compartment while the train was in motion, whereupon Mrs. Ross pulled the communication cord bringing the train to a standstill. The accused was arrested by Inspector King, of the Railway Police and released on bail. As he failed to surrender to his bail on the day fixed for the hearing of the case a warrant for arrest was issued.

PUNJAB.

A High Court for Punjab.

SIMLA, May 6.
WITH regard to the statements which have appeared on the subject of the conversion of the Punjab Chief Court to a High Court, the Government of India are still awaiting the despatching of the Secretary of State on the subject.

Wholesale Withdrawals of Charges.

MULTAN, May 6.
In the Isswalla case charges against thirty out of the remaining forty accused have been withdrawn leaving the special Tribunal to try ten accused on charges of dacoity and damage by fire.

Ahmedpur Dacoities.
Reasons for Outbreak.

MULTAN, May 5.
At the Special Tribunal to-day thirteen witnesses were heard. Mr. Wilson, Superintendent of Police, Jhang, said, regarding the general features of the Ahmedpur dacoity outbreak, that it was due to height of prices, refusal of credit by shopkeepers, Mussulman unsettlement caused by the war, reluctance of shopkeepers to accept currency notes and the outbreak of plague. The case is proceeding.

Mr. Wilson continuing said that in the northern part of Ahmedpur area some bad characters were inspired by the conviction that the Government was weakening. They spread the report among the absolutely ignorant community that the Germans were coming. Investigations were hampered by the efforts of complainants to obtain general revenge on the community which caused their misfortunes. To this there were many honourable exceptions, particularly in the Baksh case. The Police force was insufficient to cope with epidemics, and sometimes investigation was deferred for a fortnight because no officer was available.

TELEGRAMS.

2nd Approver's Evidence Continued.

LAHORE, May 6.
The Special Commissioners who are trying the Lahore conspiracy case met again on the 5th May at 10 A. M. The accused and Counsel were present as before.
Approver Mula Singh's examination-in-chief was continued. He described his first interview with Bhai Parmanand, who had been to America and now kept a chemist's shop at Lahore and knew several of the returned emigrants and had been referred to witness by one of the accused as a likely one to give information about their whereabouts. Parmanand informed him of the arrest of returned emigrants and advised him to leave his shop at once, as there was risk of his arrest by the Police. Witness met many of his associates at Amritsar and found that they were ready to state the rebellion, but for want of arms they could not do anything. He assured them that these would shortly arrive from America, but if they did not he would make some other arrangements and inform them. He went on to recount the details of his various interviews with his friends at Amritsar, where rebellious intentions were repeated. In this respect as well as in the matter of plans to commit dacoities to collect funds he fully corroborated the evidence of Amar Singh, approver. They also talked of bomb making, when Dr. Mathra Singh said he could make them and Amar Singh affirmed that he could make one kind of bomb and also get bombs made from Lahore. Amar Singh suggested a raid on the Government Treasury. Eventually they decided to commit a dacoity to raise money. Next day Dr. Mathra Singh prepared two test bombs the ingredient of which witness recounted in detail, mentioning also the process by which they were prepared. They then successfully tried one of these bombs near Amritsar, as deposed by the previous witness. One day it was decided to prepare a large number of bombs, and they thought it possible to use bombs at Muktsar Fair which is attended by numerous European military and recruiting officers. Kartar Singh told witness that about Rs. 1,060 had been obtained in the dacoity in Malwa, of which he brought Rs. 250, the balance having been taken by his men. He had gone to Bikaner, and was suggested at one of his gatherings about this time that, as the Lieut-Governor of the Punjab was about to go out on tour, they should blow up his train with bombs. Witness doubted if a train could be easily blown up, but Amar Singh said that bombs with electric batteries could do this, and he would arrange for them. Two of the conspirators went to Doaba to prepare bombs. They also received assurances that certain Indian troops were prepared to revolt on a day to be fixed by them. Pingley informed witness that he wished to bring a Bengali who was skilled in making bombs like the one thrown at the Viceroy at Delhi. Witness asked if the Bengali was the man who had thrown the bomb, Pingley smiled and replied that it was not necessary for him to know. Eventually Pingley brought the Bengali to Amritsar. He was a fat man with a sallow complexion, prominent eyes, with the third finger of one hand stiff, a sear or burn mark on his right foot, shaved beard and thick moustaches. He spoke Hindustani with a Bengali accent. He was named Chuchendra Nath Dutt, but on being shown a photo of Rash Behari Bose witness recognised him as the man. In the course of the conversation the Bengali said that the bomb had been thrown at the Viceroy at Delhi from the street, but people had wrongly suspected that it had been thrown from the house top. Witness explained everything to him, mentioning the idea of bridges, the massacre of Europeans, the revolt of troops, etc. He agreed generally and said that arms would be obtained from Bengal and bombs made in large numbers. A day would be fixed for the rising. Rao, Pingley, the Bengali and witness took part in the discussion. The Bengali remained at the Amritsar House for 15 or 16 days and during the period did not go out of the house at all. Witness described the purchase of chemicals for making bombs, the preparation of bombs, their active efforts to seduce troops, their receipt of ornaments, the proceeds of various dacoities, their being melted and sold. He spoke of various abortive attempts at dacoity and gave full particulars of the Chhaba dacoity which resulted in injury to some of the accused by the use of bombs. Hadit Singh treated the hurts. Witness was given gold and silver ornaments, the proceeds of the dacoity. Their local companions murdered the owner of the house and looted it. The whole gang of dacoits numbered 16, of whom 8 were returned emigrants. Here the Court rose for the day.

A Railway Guard Arrested.

LAHORE, May 6.
A Railway Guard named De Cruz has been arrested on a charge of smuggling fire-arms. A Police Officer disguised as an anarchist is alleged to have purchased from him a revolver paying marked notes which have since been recovered. Bail was allowed.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

Magnificent Work of the British.

Three Successive Ridges Captured.

CAIRO, May 4.
The British in the Dardanelles were magnificent. Turks jumped from the boats at Sedd-ul-Bihar and waded neck high in the water. The troops took three successive ridges in a running bayonet fight over three miles, and then reinforcements arrived and helped to consolidate the positions. Despite a terrific shrapnel, machine-gun and rifle fire, the men never wavered.

Gallantry of Red Cross Members.

The casualties were numerous, but fortunately very many were of the slightest character, and the men will be able to rejoin in a few weeks. They eulogise the work of the Red Cross members, who displayed the utmost gallantry.

కలయూవాసు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ
చింతాద్రిపేట, మదరాసు తన వాముకు

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోపల వ్రాసినట్లుగా నుండు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శలనోప్పులు. వాయుపునోప్పులు, పార్శ్వపునోప్పులు, కీళ్లపోట్లు, వక్షవాతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నోప్పులు పలుతము పోగలవు.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనమునకు సాటి వేరులేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా

ఇది తేనామండలుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పోరవాతపుపోట్లు, రక్తపిండ్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన వయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో సుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

కృష్ణులకుండు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదర్చును. భారతమధువల్లి(తాగు) నుకు ముందు నాగవల్లిపైలము పై పూతకు ముందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గళక. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

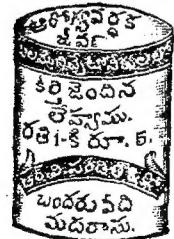
క్రొత్తవీటిని అనుసరించి చేయుబడినది. కామినియా ఆయిల్.

ఏ శ్రీమత తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానవలెనని, బాహులలో దొరకెడు నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్గి రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనివాడికి తయారుచేయుచున్నాను. ఈసంగతి శ్రీమతి ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి నూతన సంశోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాత్రి పురుగులను సజీవజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నున్న గ చేసి మెదకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊగి పేలి తెలియని యెటుకుంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన గల్లెమెలుగు కలిగించి శరీరమునకు చురుకెట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపునుగొని మిక్కిలి యింపులు సువాసన మిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మేనూరుపండు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమున ఒకయోగ్యతా పత్రకయు సొంతగియున్నారు. మఱియు మేమికోరకయే వేలకొలది యోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానూనెలయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థాంతు

పంపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలము ఇవారుగా పంపబడును.
వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు చేరు.
అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.
మద్రాసుండు ప్రతి చిల్లరకు కాణములలో దొరకును. డ్రగ్స్ట్ర అండ్ కెమిస్ట్రీ, నెం. 158 బానూ నవీదు, బొంబాయి.

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్.

ఈలేహ్యమును, తప్పక 22రోజులు భుజించినవారికి, పక్షులకు కలిగినట్టి కండ్లను, గుత్తుములు నడిచెడు నడకను, సింహమునకు కలిగియుండు బలమును కలుగజేయును. చెడురక్తమును శుద్ధిపఱచి చందరక్తమును అధికరించును. 40 రూపాయలయెత్తు 16-0-0.

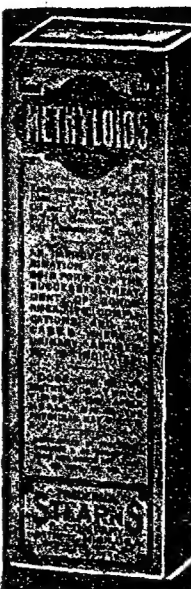
ఆరో. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ, బందరువీధి, మద్రాసు.

ధరలేదు. దేశ హితము పోషిస్తేదే.
ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!
ఆరోగ్యవర్ధకమును ఆయుర్వేదపద్ధతులను ఉదయమనగల అపభ్రమల నేకరింపబడిన వైద్యరహిత్యవర్ధకమైన వైద్యవిద్య
అను పుస్తకము కోరువారికి భరగాని పోషిస్తేగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నాగార్జుణశిరోవేద
20 చీనాబజార్, మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

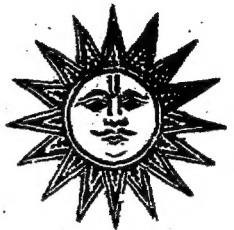
ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.
ఇది సంజీవినికంటె ఒక వరమాలిక. ఇది మే మన పూర్వము అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండవోవు సమయమున పుచ్చుకోనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. మూత్రద్వారములకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి వరములకు పలుత్యమును, జీవామునకు బలమును కాలిని నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములకు మొదలంటి నాళము చేయుటలో సుకవిధంబిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి పురుషులు బాలురు వృద్ధులు అందరను సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకోనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల టన్ను 1-కి 2-0-0 పోషిస్తే ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు డి. యస్. నాయుడు,
(15-15) కలియుగ భిను.
బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

METHYLOIDS
A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe. Convenient to carry-Easy to take. Be sure you get METHYLOIDS

కంఠము పువ్వు

పువ్వు కంఠము

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంజము పువ్వు.
మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర రుక్మను గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదల.
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. ఎం. చౌదరి అండు కంపెనీ,
21, హమ్మూడి, బొంబాయి.

వర్తకులకు కల్పతరువు.
వాణిజ్యసూచికలు.
వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇవి వాణిజ్యభవనమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిదే వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇవిలేనిదే వాణిజ్యము చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి కొకరికిని, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇవి దేశము దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన ద్వారయొక్కయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయుచు కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకముందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగముంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయుచు కొనక తప్పదు. మీరేవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయుచున్నచో మీవ్యవహారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యీసూచికయే ఆకొరికకు ముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయించుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించబోవుచున్నాము.
i ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశముందుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, ఏజెంట్లు వగయిరానూచిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక కార్యాలయములకు బంపబడును.
ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వోందియా, యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరిశ్రామిక దేశములయందు దేశస్తువు యేకర్యాగారములందు నిర్మించబడుచున్నవో వాటిసూచిక. మనఆంధ్రదేశముందు ప్రతివారికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.
ప్రకటన చార్జీలు—నైజా 1/2 క్రాసు.
పూర్తిపేజీ రూ 12; 1/2 పేజీ రూ 7. 1/4 పేజీ రూ 4. 3/4 పేజీ రూ 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు ఎనాదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ నెంబరు, నూచిక అనగా తెలుగుపుస్తకము సుమారు పేజీలెండును. వెల అందరికిని ములముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కావలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే తయరచుచున్నాము గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఆర్డరు రిజిస్టరుచేయించుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్పష్టముగా దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. ఆర్డరు ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలించదమవును. యీవిషయమే రేపు మీరు ఘరచివోవచ్చును గాన యీరోజుననే వ్రాసి, మేముకలుగలదు. త్వరపడుడు. చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.